

RandKrant

MAANDBLAD VOOR DE INWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

juni 2013 | jaargang 17 | #06

Financiële toestand van de gemeenten in de Rand

Vinger een beetje op de knip

Televisieman Sven De Leijer

‘Mijn zin kunnen doen, is mijn grootste ambitie’

Welzijn in de Rand

Een wijkgerichte aanpak op maat van ouderen

Nieuwe gedeputeerde
Luc Robijns

Meer oog voor duurzame energie

+ AGENDA

ArtsElingen zomert met beeldende kunst en poëzie
Watou in het Pajottenland

i

Leerkracht **Toon De Munter** (34) uit Melsbroek werd vorige maand door Joke Legroux aangeduid om **deketting** voort te zetten. Toon De Munter is onder meer gitarist bij de covergroep Duk.

‘Sfeertje van wij en zij, daar hou ik niet van’

Toon De Munter (34) uit Melsbroek groeide op in Merchtem waar hij op zijn zeventiende in het jeugdhuis Ifiginea mee aan de wieg stond van coverband Duk. Vandaag is hij nog altijd gitarist bij Duk. ‘We zijn blijven voortdoen omdat we ons amuseren. Het klikt goed tussen de bandleiden. Momenteel treden we zo’n twintig keer per jaar op, in de hele Noordrand. Vaak gaat het om optredens tijdens kermissen, bals of jaarmarkten, soms een bedrijfsfeest. Zo konden we ooit voor een bedrijfsfeest naar Barcelona. Met Duk optreden, dat is anderhalf uur feest.’

‘Mijn job doe ik ook heel graag. Ik geef les in een lagere school in Merchtem. Ik woon in Melsbroek, tussen de E19 en het Floordambos. Melsbroek is een tof dorp, maar net als in Merchtem zie je de gemeente veranderen. Merchtem verstedelijkt in snel tempo; dat kan je niet tegenhouden. De stad breidt uit. Ik vind verstedelijking niet noodzakelijk negatief. Het vraagt wel wat aanpassingen. Zo zullen we op een heel andere manier moeten omgaan met openbaar vervoer, onderwijs en ruimtelijke ordening. De Rand zal de problemen meemaken die heel wat centrumsteden in de jaren 1980 meemaakten. Van dorp naar stad is een hele metamorfose. Er moet plaats zijn voor wonen, maar ook voor natuur en de jeugd. Ik heb zelf vier kinderen en vind het heel belangrijk dat ze plaats hebben om te spelen. Het openbaar vervoer kan volgens mij ook veel beter worden georganiseerd in de Rand. In Melsbroek zijn de straten bijvoorbeeld veel te smal en niet aangepast voor het openbaar vervoer.’

Samen oplossen

‘Een tendens die ik de laatste tijd opmerk, is dat er soms negatief gedaan wordt ten opzichte van anderstaligen, Franstaligen of vreemdelingen. Dat sfeertje van wij en zij, daar hou ik niet van. De multiculturele samenleving is een realiteit. Daar moeten we mee leren leven. Ik ben het eens met de stelling dat de Vlaamse Rand Vlaams is, maar dat wil niet zeggen dat we ons moeten verzetten tegen alles wat uit de stad komt. Beter is de problemen in de Rand – zoals mobiliteit bijvoorbeeld – samen met Brussel op te lossen.’

Ik voel me zeker een randbewoner. Ik ben actief in twee gemeenten van de Rand: in Melsbroek en in Merchtem. Ik heb ook nog in de atletiekclub VAC in Vilvoorde gesport. Als ik wat meer tijd heb, dan zal ik die draad terug opnemen. Ik ga ook graag op stap in Brussel om bijvoorbeeld een optreden mee te pikken in de AB, maar de cultuurcentra in de Rand staan eveneens op mijn lijstje van favoriete plaatsen om een optreden bij te wonen. Ik kom vooral in CC Het Bolwerk in Vilvoorde of het Cultuurcentrum van Strombeek over de vloer.

TEKST Joris Herpol ■ FOTO Filip Claessens

i In onze rubriek **deketting** laten we elke maand een bekende of minder bekende inwoner uit de Rand aan het woord over de dingen die hem of haar bezighouden. Hij of zij duidt de volgende randbewoner aan die de ketting voort mag zetten.

De

inhoud

13

AGENDA BINNENIN

dans met de steen

Beeldhouwer Patrick Crombé

10

18

22

04

Vinger een beetje op de knip

Heel wat steden en gemeenten trokken de afgelopen tijd aan de alarmbel over de evolutie van hun financiën. Meer taken met minder geld, hoe doe je dat? Hoe ziet de financiële situatie van de **EN** gemeenten in de Vlaamse Rand eruit?

12

Een wijkgerichte aanpak op maat van ouderen

De behoeften van ouderen moet je bij voorkeur per wijk in beeld brengen. 'De wijkanalyse kan de basis vormen van het toekomstige ouderenbeleid', aldus Piet Messiaen en Jan Casaer, uittredende bestuursleden van de welzijnsraad in Grimbergen.

23

Meesterlijke tuinen

Tuinen houden van de maand juni. Het is de periode waarin ze hun schoonheid zonder enige gêne etaleren. Niet toevallig staan deze maand de rozentuin in Sint-Pieters-Leeuw en ver-

FR

schillende privétuinen open voor het publiek.

02 ■ deketting

06 ■ vanassetotzaventem

09 ■ mijngedacht

16 ■ bouwwerk

24 ■ opstap

25 ■ dekijker

26 ■ natuurlijk

29 ■ kwestievansmaak

30 ■ lostinderand

32 ■ gemengdegevoelens

colofon

RandKrant verschijnt maandelijks op 188.000 exemplaren voor de inwoners van de Vlaamse Rand rond Brussel. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant | **Realisatie** vzw 'de Rand' | **Hoofredactie** Geert Selleslach | **Eindredactie en coördinatie** Ingrid Laporte | **Vormgeving** Jansen & Janssen, Gent | **Fotografie** Filip Claessens en David Legréve | **Druk** Roularta, Roeselare | **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel, tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be | **Verantwoordelijke uitgever** Jan de Bock, Departement Diensten voor Algemeen Regeringsbeleid, Boudewijnlaan 30, 1000 Brussel | Uit in de Rand wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Financiële toestand van de gemeenten in de Rand Vinger een beetje op

Heel wat steden en gemeenten trokken de afgelopen tijd aan de alarmbel over de evolutie van hun financiën. Meer taken met minder geld, hoe doe je dat? Hoe ziet de financiële situatie van de gemeenten in de Vlaamse Rand eruit? TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

De lokale besturen zien hun inkomsten dalen door een verminderde belastingopbrengst als gevolg van de economische crisis en verlies aan dividenden. Daarnaast stijgen de uitgaven voor pensioenen, brandweer en OCMW. De dertien Vlaamse centrumsteden waarschuwden tijdens een gezamenlijke persontmoeting in april dat ze hierdoor de komende jaren genoodzaakt zullen zijn hun dienstverlening drastisch in te krimpen. Louis Tobback (SPA), burgemeester van Leuven, sprak dat 'de besparingen bij de gemeenten zullen leiden tot een veelvoud van de ontslagen bij Ford Genk'. Ook Belfius waarschuwde in maart voor de precare toestand van de gemeentefinanciën.

Waakzaamheid geboden

Uit de antwoorden over hun financiële toestand, die we van 12 van de 19 randgemeenten

ontvingen, blijkt dat er in onze regio niet onmiddellijk gevreesd moet worden voor directe dramatische situaties. De begrotingen 2013 vertonen voor het eigen dienstjaar weliswaar vaak een tekort, maar de financiële reserves zijn voldoende en de afsluitende jaarrekeningen meestal in evenwicht. De komende jaren zijn op de meeste plaatsen echter extra maatregelen nodig om de financiën in evenwicht te houden. Dit is mede een gevolg van de strengere boekhoudkundige regels die de Vlaamse Regering de gemeenten vanaf 2014 oplegt. De zogenaamde beleids- en beheerscyclus (BBC) verplicht gemeenten niet alleen een positief jaarresultaat voor te leggen, maar ook een positieve autofinancieringsmarge in het kader van een meerjarenplanning. Dit houdt in dat het overschot op de exploitatie jaarlijks voldoende groot moet zijn om de leningen te kunnen afbetalen.

Toestand van de gemeenten

In **Dilbeek**, dat een pilootgemeente is voor de BBC, werd recent beslist de aanvullende personenbelasting op te trekken van 5,5 naar 6,5 procent en de onroerende voorheffing van 920 naar 1.250 opcentiemen. 'Door toepassing van de BBC ontdekten we dat de begroting 2012 een negatieve autofinanciering had van 4,7 miljoen euro. Belastingverhoging was de enige mogelijkheid om hier iets aan te doen. De nieuwe inkomsten verminderen de autofinanciering voor 2013 tot -1,75 miljoen euro', aldus Jef Vanderroost (CD&V), schepen van Financiën. Het gemeentebestuur bespaart ook op zitpenningen, politie, werkings- en personeelskosten. De komende maanden wordt het meerjarenplan voor 2014-2019 uitgewerkt. 'De begroting in evenwicht houden, zal nog heel wat inspanningen vergen, vooral aan uitgavenzijde. Daarnaast willen we 5 miljoen euro per jaar blijven investeren', zegt Vanderroost.

In **Asse** vertoont de begroting 2013 een tekort van 4,5 miljoen euro, maar de gemeente beschikt over voldoende overschotten uit het

verleden om dit op te vangen. Het boni na afsluiting van de rekening 2012 bedroeg 17,8 miljoen euro. 'Onze financiële toestand is onder controle, maar in de toekomst kondigen zich onweerswolken aan', zegt burgemeester Koen Van Elsen (CD&V). Asse beslist daarom al twee jaar op rij te besparen op de werkingskosten. Zo worden personeelsleden die met pensioen gaan niet automatisch vervangen en wordt er gestreefd naar een efficiëntere samenwerking tussen gemeente en OCMW. 'In het meerjarenplan 2014-2019 zullen we meer dan ooit keuzes moeten maken', zegt Van Elsen.

In **Machelen** vertoont de begroting 2013 een tekort van 4,6 miljoen euro, maar de gemeente beschikt over een overschot van 13,5 miljoen euro om dit op te vangen. Burgemeester Jean-Pierre De Groef (SPA) bestempelt de financiële toestand van zijn gemeente als 'gematigd positief'. De huidige situatie noopt volgens hem niet onmiddellijk tot bijkomende maatregelen. De Groef heeft er vertrouwen in dat ook de komende jaren de belastingen niet moeten worden verhoogd. De meerjarenplanning is nog in opmaak. In vergelijking met vorige legislaturen is meer waakzaamheid geboden, maar ontslagen of niet vervangen van personeel is in Machelen nog niet aan de orde.

De begroting 2013 in **Sint-Pieters-Leeuw** vertoont net als de voorbije jaren een tekort van 3,4 miljoen euro. 'In de rekening was het budget de afgelopen jaren telkens in evenwicht. Uit de eerste oefeningen voor de opmaak van de BBC blijkt dat het bereiken van de vereiste evenwicht in de meerjarenplanning niet gerealiseerd zal kunnen worden zonder bijkomende maatregelen', zegt burgemeester Luc Deconinck (N-VA). Sint-Pieters-Leeuw kijkt hierbij vooral naar de uitgaven. Deconinck heeft het over 'beperkte structurele besparingen op de personeels- en werkingskosten'. 'In het bestuursakkoord is afgesproken het investeringsplan van de voorbije jaren te handhaven en belastingverhogingen te vermijden.'

In **Tervuren** kent de begroting 2013 een overschot. De gemeente kan rekenen op een financiële buffer van 10 miljoen euro. 'Deze legislatuur zijn er geen nieuwe structurele maatregelen nodig, al streven we wel naar optimalisatie van het personeelskader en naar een betere samenwerking met het OCMW. We engageren ons om de belastingen en retribu-

EN Financial shape of the Rand municipalities

A good many cities and municipalities have been sounding the alarm about their shaky financial status in recent times. They are faced with having less and less money to spend on more and more things. As for how the Vlaamse Rand municipalities are shaping up financially, reports by 12 of the 19 local authorities show that there is no immediate cause for concern about impending dire straits in the region. The 2013 budgets for their specific working years, are, admittedly, often in the red but there is a healthy supply of financial reserves, while the final annual accounts are generally balanced. However, further measures will be required in most areas in the coming year in order to maintain a financial balance, partly owing to the stricter accounting regulations the Flemish Government is imposing on the municipalities, starting from next year.

de knip

ties niet te verhogen. De vele investeringen in wegen en infrastructuur uit het meerjarenplan zullen worden uitgevoerd. Afhankelijk van de financiële situatie kunnen projecten mogelijk beperkter gerealiseerd worden dan gepland of meer in de tijd gespreid worden', zegt Mario Van Rossum (CD&V), schepen van Financiën.

In **Sint-Genesius-Rode** hebben de begroting 2013 en de rekening 2012 een overschot van respectievelijk 445.082 euro en 4,01 miljoen euro (gecumuleerd overschot van 11,1 miljoen euro). De financiële situatie is uitermate gezond, aldus financieel beheerder Tom Van Haelst. Zonder onverwachte gebeurtenissen zijn geen bijkomende structurele maatregelen nodig.

Ondanks het feit dat de begroting 2013 in **Wezembeek-Oppem** een tekort heeft, is de financiële toestand er door de overschotten gezond, aldus de toekomstige burgemeester Frédéric Petit (MR). Deze legislatuur zijn er geen bijkomende maatregelen nodig. Petit ziet zelfs mogelijkheden om de personenbelasting lichtjes te verminderen. In **Linkebeek** heeft de begroting 2013 een overschot, al gaat de financiële toestand er wel op achteruit. Waar mogelijk wordt reeds bespaard op werkings- en personeelskosten. Er werden ook vier nieuwe belastingreglementen goedgekeurd, waardoor de gemeente in beperkte mate meer ontvangt. 'Als de gemeente geen bijkomende middelen krijgt, zullen wij de belastingen vermoedelijk moeten verhogen', zegt gemeentesecretaris Lily Clerens.

Ook de begroting 2013 in **Overijse** kent een tekort, maar de gemeente beschikt over ruime overschotten. De rekening 2011 werd afgesloten met een algemeen resultaat van 26,6 miljoen euro. Toch werden in 2013 al maatregelen genomen zoals de niet-indexering van werkingskosten. Bijkomende inspanningen zijn de komende jaren noodzakelijk. De begroting 2013 in **Meise** vertoont een tekort van 269.600 euro, wat volgens schepen van Financiën Willy Kerremans (N-VA) te wijten is aan de eisen uit de BBC. De 7,3 miljoen euro uit het reservefonds werd volledig aangewend om dit te beperken. Hij is ervan overtuigd dat er na de uitwerking van het meerjarenplan vanaf 2014 geen tekort meer zal zijn. In 2013 werd al bespaard op de werkingskosten. Er zal in de toekomst nog meer bespaard moeten worden. De begroting 2013 in **Beersel** vertoont volgens schepen van Financiën Eddy Deknopper (CD&V)

een tekort. In 2013 wordt beperkt bespaard op werkings- en personeelskosten. De meerjarenplanning is nog in voorbereiding, maar er zijn zeker bijkomende maatregelen nodig om de begroting in evenwicht te houden.

Tot slot willen we wijzen op de vraag van **Vilvoorde** voor meer overheidsgeld. De bal ging in februari aan het rollen toen de Vlaamse Regering besliste in een aantal steden en gemeenten (in onze regio: Vilvoorde, Halle, Machelen en Zaventem) de subsidies te schrappen voor werk met maatschappelijk kwetsbare jongeren. Omwille van de sterke bevolkingsgroei en problemen op vlak

van integratie stelde Vlaams minister Geert Bourgeois (N-VA) na een gesprek met Hans Bonte (SPA), burgemeester van Vilvoorde, begin mei nieuwe verdelingscriteria voor het gemeentefonds in het vooruitzicht waarbij de centrumfunctie meer aandacht zou krijgen. Eind maart besliste de Vlaamse Regering 5 miljoen euro extra uit te trekken voor het onderwijs in Vilvoorde. Naar aanleiding van de heisa over geradicaliseerde Vilvoordse jongeren die naar Syrië trekken, belooft minister van Binnenlandse Zaken Joëlle Milquet (CDH) extra middelen voor het voeren van een preventiebeleid.

Muziek maken

BEERSEL Jeugd en Muziek Brussel organiseert deze zomer drie muziekcampen in onze regio. 'De All-in Music-stage in het Hanenbos in Beersel is een allround muziekstage voor jongeren van 16 tot 20 jaar. Zij stellen zelf het programma samen, kiezen hun instrument en de verschillende ateliers die ze willen volgen', legt Jan Geerts van Jeugd en Muziek Brussel uit. 'Band Lab is dan weer een rock- en popstage voor jongeren van 12 tot 16 jaar. Als deelnemer vorm je met anderen een band en word je gecoacht door een team van

Gordelfestival

VLAAMSE RAND Op zondag 1 september vindt de eerste editie plaats van de vernieuwde Gordel. 'De organisatie van de Gordel vertoonde na 32 jaar vermoeidheidsverschijnselen. Daarom is besloten om het evenement te vernieuwen. Door de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde is ook het communautaire meer op de achtergrond geraakt. Een gepast moment om het roer om te gooien', zegt Eddy Frans, algemeen directeur van vzw 'de Rand'. Het fiets- en wandelevenement heet voortaan het Gordelfestival en kreeg een grondige facelift.

'Het aanbod van het Gordelfestival is letterlijk en figuurlijk ruimer dan de oude Gordel', vertelt Reindert De Schrijver, coördinator van het Gordelfestival. 'We doen meer gemeenten aan dan voorheen en

we willen ook de culturele en toeristische troeven van de Vlaamse Rand meer in de verf zetten.' Het startschot van het Gordelfestival wordt gegeven op vrijdag 30 augustus met een muziekfestival in het provinciedomein van Huizingen. Dat domein zal ook één van de twee centrale vertrekpunten worden voor het evenement. De andere startplaats wordt het Blossodomein in Hofstade bij Zemst. De traditionele gordeltrefpunten in Sint-Genesius-Rode, Dilbeek, Overijse en Zaventem verdwijnen dus, maar er wordt wel nog altijd gewandeld en gefietst door die gemeenten. Nieuw is ook dat er elk jaar bepaalde gemeenten in de Groene Gordel in de kijker zullen staan. 'Dit jaar is dat het landelijke Pepingen. In en rond het domein Ter Rijst in deelgemeente Heikruis zullen er allerlei

toffe activiteiten georganiseerd worden, in samenwerking met de gemeente en de plaatselijke verenigingen. Vanuit Ter Rijst zal er ook een mountainbikeroute vertrekken. Elk jaar wordt er naast het wandelen en fietsen ook een extra sport in de kijker gezet; dit jaar is dat golf.'

De coördinatie van het Gordelfestival is in handen van vzw 'de Rand', maar ook Bloso en de provincie Vlaams-Brabant blijven nauw betrokken. De bedoeling is dat het concept van het Gordelfestival de komende jaren verder wordt uitgediept en er nog meer culturele en toeristische activiteiten aan gekoppeld worden. ■ TD

i Meer info over het Gordelfestival vind je vanaf begin juli op www.gordelfestival.be

demaand ▶

De burgemeesters van **Grimbergen**, **Meise**, **Vilvoorde** en **Wemmel** vragen de federale regering nogmaals dat de luchthavenakkoorden van 2008 en 2010 correct zouden worden uitgevoerd zodat er minder vliegbewegingen boven de Noordrand gebeuren. ▶ **Wemmel** is de eerste faciliteiten-gemeente waar een gemeente-

lijke sporttraad wordt opgericht volgens de regels van de Vlaamse overheid. ▶ Buurtbewoners rond de vijver aan het Tuchthuis in **Vilvoorde** worden horendol van een plaag van honderden kwakende kikkers. ▶ Het Agentschap Wegen en Verkeer zal het verkeersknooppunt dat de E19 met de grote ring verbindt na ongeveer

dertig jaar opnieuw in gebruik nemen. ▶ Werkgeversorganisatie VOKA betwijfelt of de nieuw geplande fietsbrug over de grote ring in **Zaventem** een oplossing is voor de zwakke weggebruikers die naar de bedrijvzones van de Henneaulaan willen fietsen. ▶ In **Overijse** is de aanleg van een bufferbekken onder de Dreef ter

in vakantie

ervaren muzikanten. Dat muziek-kamp vindt plaats in het vormings-centrum Destelheide in Dworp. Voor jongeren van 16 tot 21 jaar is er *Band Lab XL*. Hier komt ook jazz aan bod. Keuze genoeg dus voor al wie de zomervakantie al musicerend wil doorbrengen. ■ TD

i Het All-in Music-kamp vindt plaats van 22 tot 28 juli, het Band Lab van 11 tot 17 augustus en Band Lab XL van 7 tot 13 juli. Meer informatie over de verschillende kampen vind je op www.jeugdenmuziekbrussel.be

Walter Vansteenkiste burgemeester

WEMMEL Faciliteitengemeente Wemmel krijgt een Nederlandstalige burgemeester. Eind april keurde de gemeenteraad de voordracht goed van Walter Vansteenkiste van de lijst WEMMEL. Nog voor de zomer kan Vansteenkiste, nu waarnemend burgemeester, de eed afleggen bij de provinciegouverneur. Dat een Nederlandstalige burgemeester wordt van een faciliteitengemeente rond Brussel is opmerkelijk. Veel heeft natuurlijk te maken met de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van oktober vorig jaar. De lijst van toenmalig burgemeester Chris Andries behaalde net als de lijst WEMMEL 12

zetels. Het UF behaalde één zetel. Een stevige politieke impasse dus en daar kwam nog eens de interne verdeeldheid van de Lijst van de Burgemeester bij. Walter Vansteenkiste werd uiteindelijk verkozen tot waarnemend burgemeester en hij maakte werk van een bestuursakkoord. De mandaten werden netjes verdeeld tussen de Lijst WEMMEL en de Lijst van de Burgemeester. 17 van de 25 gemeenteraadsleden keurden eind april tijdens een geheime stemming de voordracht van Vansteenkiste goed. ■ TD

Motor voor werk

ZAVENTEM De luchthaven van Zaventem kan de komende jaren een belangrijke motor zijn voor de heropleving van de economie. Brussels Airport Company mikt naar eigen zeggen de volgende tien jaar op maar liefst 10.000 nieuw jobs. 'Wat er ook gebeurt in de economie in de wereld, er is altijd nood aan internationaal transport', zegt Jan Van der Cruysse, woordvoerder van Brussels Airport Company. 'Als we rekening houden met een groeiverwachting in de Europese luchtvaartsector van 2,5 tot 3 procent, kunnen we mikken op 10.000 directe en indirecte jobs op de luchthaven. Dat is niet alleen van belang voor de economie in onze regio, maar in het hele land. We gaan dan ook stevig investeren, onder meer op Brucargo en er komt een nieuwe verbinding tussen de vertrekhal en Pier A. Ondanks de crisis hebben we dus goede vooruitzichten voor de komende jaren.' ■ TD

hoogte van het busstation gestart, zodat overstromingen op de Waversesteenweg en in het centrum tegengegaan kunnen worden. ► Het gemeentebestuur van **Hoeilaart** heeft een ruimtelijk uitvoeringsplan gestemd dat het pad moet effenen voor de uitbreiding van de scholen Het Groene Dal en Vrije Sint-Clemensschool.

► **Tervuren** onderzoekt of het de belastingen op zwembaden of tweede verblijven, de zogenaamde luxetaksen, niet kan schrappen. ► Uit een studie blijkt dat de fusie tussen de politiezones **Dilbeek**, Halle, **Sint-Pieters-Leeuw** en **Beersel** haalbaar is. ► De Raad van State heeft de plannen voor een ringweg voor zwaar vervoer

door **Lot** vernietigd. ► Het schepencollege van **Dilbeek** besliste om het Gemeenteplein in **Groot-Bijgaarden** te herstellen met een tijdelijke asfaltlaag op de kasseien in afwachting van een definitieve oplossing. ► De schepen van Sport van **Sint-Pieters-Leeuw** wil één degelijke voetbalclub in plaats van zes middelmatige.

Lege doos

VLAAMSE RAND De metropolitane gemeenschap, waarvan de oprichting deel uitmaakt van de zesde staatshervorming, zal niet meteen een grote stap voorwaarts betekenen. Tot die conclusie komt onderzoekster Caroline Van Wynsberghe van de UCL. De metropolitane gemeenschap strekt zich uit over de provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het moet een overlegorgaan worden dat samenwerking mogelijk moet maken tussen gewesten en gemeenten op het vlak van mobiliteit, werkgelegenheid en

Babbel & Bouffe

VLAAMSE RAND Patati Patata organiseert op donderdag 20 juni een groot netwerkevenement onder de noemer Babbel & Bouffe. Patati Patata is een initiatief van het Huis van het Nederlands Brussel dat anderstaligen en Nederlandstaligen samen aan het babbelen wil zetten. Tijdens Babbel & Bouffe brengt iedereen een hapje mee en wordt dat alles samen gelegd voor een groot buffet. De database van Patati Patata telt al meer dan 1.000 leden en vertegenwoordigt 54 verschillende talen. Via de website www.patati.be vind je mensen met dezelfde interesse, maar met een andere moedertaal. Dankzij een samenwerking met vzw 'de Rand' is de zoekfunctie sinds kort uitgebreid met de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand. Zo wordt het voor inwoners van Brussel en de Rand makkelijker om elkaar te vinden en af te spreken. Dat kan dus in elk geval al tijdens Babbel & Bouffe. ■ TD

i Babbel & Bouffe vindt plaats op donderdag 20 juni vanaf 17 uur in gemeenschapscentrum De Markten op de Oude Graanmarkt 5 in Brussel. Meer info op www.patati.be. Inschrijven via info@patati.be

De eerste troost

ASSE, MERCHTEM, OPWIJK, WEMMEL Wanneer hun kind geconfronteerd wordt met een plots overlijden, weten ouders vaak niet goed hoe ze daarmee moeten omgaan. Kim De Nil van het OCMW in Asse en Luc De Geyndt van de politiezone AMOW werkten samen een project uit rond rouwverwerking na een traumatisch overlijden. Het resultaat is *De Eerste Troost*, een *troostdoos* met belangrijke informatie over het rouwproces van kinderen tot 12 jaar, praktische tips en een aantal hulpmiddelen. 'Een plots overlijden door een verkeersongeluk of een zelfdoding is aangrijpend. Niet in het minst omdat de kinderen geen afscheid hebben kunnen nemen van de overledene', vertelt Kim De Nil. 'Ouders willen weten hoe ze het hun kinderen moeten vertellen en hoe ze hen kunnen helpen in hun verdriet.' De troostdoos bevat niet alleen informatiebrochures, maar ook een aantal objecten die moeten helpen bij het verwerkingsproces, zoals een rouwbandje en een herinneringsboekje. De troostdozen worden verspreid via de dienst slachtofferbejegening van de politiezones. Je kan ze ook bestellen via de website van uitgeverij CEGO: www.cegopublishers.be. ■ TD

Vijf clubs gaan akkoord. ► Het zwembad in **Sint-Genesius-Rode** heropent op 1 september de deuren. De gemeente zoekt dertien personeelsleden om de uitbating ervan te verzorgen. ► De lokale politie gaat verscherpt toezicht houden in **Sint-Genesius-Rode** en **Linkebeek** nadat er in een kleine week tijd vijf-

tien inbraken zijn gepleegd. ► Om het aantal verkeersongevallen in de politiekezone Rode (**Sint-Genesius-Rode**, **Drogenbos**, **Linkebeek**) naar beneden te halen, heeft de zone een verkeersspecialist die verkeers-technisch advies geeft over verkeerssignalisatie en de inrichting van straten. ► De brug over

de grote ring aan de De Grunnelaan in **Wezembeek-Oppeem** is tot eind dit jaar afgesloten voor het verkeer. ► Inwoners van **Zaventem**, **Kraainem** en **Wezembeek-Oppeem** moeten vanaf augustus rekening houden met extra hinder omdat Brussels Airport omvangrijke werken start aan de luchthaven-

infrastructuur en de start- en landingsbaan 25R/07L drie weken dicht gaat. ► Het Europees Hof van Justitie oordeelt dat het Vlaamse decreet over het gronden- en pandenbeleid in strijd is met het Europees recht. ► Na de werken aan de E40 in **Sterrebeek** pakt het Agentschap Wegen en Verkeer van 1 juli tot

ruimtelijke ordening. In Washington DC bestaat zo'n samenwerking al langer, maar volgens Van Wynsberghe kan je die niet vergelijken met de metropolitane gemeenschap. Die is volgens de onderzoekster voorlopig te vrijblijvend om een echte stap voorwaarts te kunnen betekenen. Komt daarbij dat ons land af te rekenen heeft met wat ze 'centrifugale krachten' noemt, die de partners uit elkaar drijven. Een aantal gemeenten uit de Vlaamse Rand hebben al te kennen gegeven dat ze niet staan te trappelen om mee te werken aan de metropolitane gemeenschap. ■ TD

Joris Hintjens was vijftien jaar journalist. Ondertussen is hij elf jaar ontwikkelaar van windenergieprojecten en sinds zeven jaar randbewoner. Voor RandKrant schrijft hij afwisselend met Dirk Volckaerts, Fatima Ualgasi en Tom Serkeyn de column *mijngedacht*.

Dromer

Geachte lezer,
Mag ik jou bij deze, gratis en voor niks, een leuke meditatieoefening aanbieden? Het zit zo: ik woon op 200 meter van de E19, en ik werk ook op 50 meter van de E19, enkele kilometers meer naar het noorden, op de eerste verdieping, net op de hoogte van de wegberm. Files zijn voor mij dan ook vooral een decoratief gegeven. En dat doet wat met een mens, het decor waarin hij leeft.

Stel het je voor: op een druilerige dag kijk je door het raam en je ziet aan een gezapige snelheid, tientallen, honderden, duizenden wagens en vrachtwagens van links naar rechts voorbij je raam schuiven, een eindeloze stroom. Net zoals de Nijl het slib uit de tropen naar de mediterrane delta voert, voert deze stroom bananen, zelfbouwmeubelpakketten, ondergoed, plaatstaal en kantoor-slaven van Antwerpen naar Brussel. Of verder nog: van Amsterdam naar Parijs. Een beetje verder, net erachter eigenlijk, zie je een identieke gezapige stroom, van rechts naar links, van Brussel naar Antwerpen, of van Parijs naar Amsterdam, in een even eindeloze beweging.

En dan begint de meditatieoefening: laat de vragen maar opwellen uit je creatieve brein. Waar gaan al die voertuigen in hemelsnaam naartoe? Waar komen ze vandaan? Is er ergens één of ander intergalactisch monster dat aan de knoppen van dit tafereel zit en het geheel regisseert, zoals een jongen die met een modeltreinbaantje speelt? En vooral: wat is de zin van al dat heen-en-weer geschuif met voertuigen en hun inhoud?

Een vrachtwagen wordt in de haven van Antwerpen geladen met koekjes, en vertrekt naar Parijs. Ondertussen vertrekt er, ergens

in het noorden van Frankrijk, een vrachtwagen met lichtjes andere koekjes naar een distributiecentrum rond Brussel. Ergens in de buurt van Mons kruisen beide zendingen elkaar. Ik zie dan een gat in de markt: bouw een internetplatform waar leveranciers en klanten hun transportbewegingen in kaart brengen en routes wisselen, de koekjes uit Antwerpen blijven in Antwerpen, die uit Lille gaan naar Parijs. Ben ik de enige die zich vragen stelt bij de absurditeit van deze situatie? In de wiskunde en de fysica heffen twee tegenstrijdige gegevens elkaar op. In het verkeer geldt die wet niet: een verkeersstroom naar het zuiden komt bovenop een verkeersstroom naar het noorden.

De vrachtwagen met koekjes wordt bestuurd door een dikke kalende man die zijn huis en gezin in Oost-Europa heeft achtergelaten om op onze snelwegen tegen een laag loon zijn boterham te komen verdienen. De weg is lang, hij wordt moe, en dommelt even in... Enkele kilometers verder zijn wegwerkers bezig met een herstelling, zo goed als het kan beschermd door een uitgebreide lichtsignalisatie... Ik weet het, ik ben een misantropische zwartkijker, maar ik weet ook wel dat de mensheid werkt aan een oplossing voor dit drukke verkeer. Ze gaan de ring rond Brussel nog wat breder of hoger maken, zodat al dat verkeer vlotter kan door rijden. Probleem opgelost, en niemand die zich nog vragen moet stellen. Behalve dan die dromer daar, achter zijn raam, ergens langs de E19.

TEKST Joris Hintjens ■ FOTO Filip Claessens

i **Reacties?** Mail naar randkrant@derand.be

31 augustus het viaduct in **Kraainem** onder handen. ► Beeldhouwster Hilde Van Sumere (80) uit **Beersel** overleed vorige maand. ► De Vlaamse overheid trekt 1,25 miljoen euro uit voor de restauratie van de Sint-Niklaaskerk in **Drogenbos**. ■ JH

‘Mijn zin

Hij is publieksoptwarter, redacteur, professionele televisiekijker, tv-presentator en dj. Zijn aibaarheidsfactor is hoog en hij loopt over van de zelfrelativering. Momenteel werkt hij bij productiebedrijf Woestijnvis aan zijn eigen programma.

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

een onnozel jobke. Dat moet je goed beseffen voor je eraan begint. Het stelt niks voor, maar net daardoor is het belangrijk. De opwarmer bepaalt de sfeer waarop de presentator moet kunnen voortgaan. Een laatste vereiste om een goede opwarmer te zijn, is respect hebben voor het publiek. Dat is geen klapvee. Je moet die mensen dankbaar zijn, want ze maken een deel van de show.’

Elk programma met publiek heeft een opwarmer. Van *De pappenheimers* tot *De zevende dag*. ‘Er moet altijd iemand zijn om de toeschouwers te begeleiden, zodat ze weten wat er gebeurt. Dat klinkt zwaarwichtiger dan het is, maar je moet ervoor zorgen dat de balans goed zit. Ik heb jaren de *Canvascrack* gedaan, een pure quiz, waar nu eens vier mensen in de zaal zaten, dan weer dertig. Ik kon me daar geweldig in uitleven, terwijl je totaal andere dagen beleeft dan bij bijvoorbeeld *De pappenheimers* of *Debby & Nancy*, waar je moet zorgen voor joelende zalen en een uitgelaten sfeer.’

Als het rijp is

Via zijn werk als opwarmer kwam Sven De Leijer bij productiehuis Woestijnvis op de redactie terecht. ‘Ik had een ideetje voor *De laatste show* en de eindredacteur stelde voor dat ik het zelf zou proberen.’ Dat werd de rubriek *Goed gezien*, waarvoor hij frappante vaststellingen uit televisieprogramma’s filterde en smakelijk becommentarieerde. Het leverde soms ronduit hilarische televisie op.

Voor de zender Vier werkt Sven De Leijer nu aan een eigen programma. Televisiekijken vormt ook daarin de rode draad. Eerst zou het vorig najaar uitgezonden worden, maar de makers beslisten het uit te stellen. Er zat meer in, vonden ze. ‘Het idee werd almaar groter. Op een gegeven moment stonden we voor de keuze: ofwel zonden we iets uit waar we niet 100% achter stonden, ofwel stelden we het uit en werkten we voort. Een concrete datum hebben we nog niet. Dat zoiets kan, is net het toffe aan Woestijnvis’, vindt De Leijer. ‘Je weet dat het pas op het scherm komt als iedereen er tevreden over is. Nu we het allemaal even hebben kunnen laten bezinken, komen er weer andere ideeën bij. Het kan nog alle kanten uit.’

Mijn grootste ambitie is mijn zin kunnen blijven doen’, zegt hij. ‘Dat mag in een eigen programma zijn, maar als ik iets tofs kan doen in het programma van iemand anders, ben ik daar even tevreden mee.’ Tijdens zijn studies verdiende Tervuren naar Sven De Leijer een cent bij door te tappen in het stamcafé van Rob Vanoudenhoven. Die werkte zelf al lang als publieksoptwarter en vond De Leijer een onontgonnen talent. ‘Ik durfde het niet goed’, geeft hij toe. Maar Vanoudenhoven maakte korte metten met die onzekerheid. ‘Ik heb jou gereserveerd voor morgen, zorg dat je er bent!’ Hij hielp zijn pupil wat met voorbereiden en toen werd De Leijer voor de leeuwen gegooid. Eerst had hij het gevoel dat hij weer op school zat en

een spreekbeurt moest geven. ‘Maar een half uur later vond ik het al fantastisch om te doen. Ik denk niet dat ik het ooit beu zal worden.’

Geen klapvee

Een goede opwarmer staat graag voor een publiek, maar hij maakt er niet zijn eigen show van. ‘Er zijn tegenwoordig mensen die er met verkeerde ambities aan beginnen. Ze gaan ervan uit dat het een springplank is naar presentatiewerk, maar zo mag je niet denken. Ik deed onlangs de improvisatieworkshop *Spelen met uw leven*. Daar is Mark Uytterhoeven de vedette, niet de opwarmer. Jij mag op je knietjes zitten en zeggen: Hier is hij – Mark Uytterhoeven! Ik voel me goed bij die rol van onderdog. Een programma opwarmen is op zich

Televisiemaker Sven De Leijer

kunnen doen, is mijn grootste ambitie'

Ideeën in het bos

Een televisieprogramma bedenken, het lijkt velen een heerlijke job, maar hoe begin je daar aan? 'Goh, dat klinkt specialer dan het is. Je komt toe op kantoor, pakt een koffie, gaat met enkele mensen aan tafel zitten en je begint ideeën uit te wisselen. En hoe groeit dat? Je wilt iets maken en dat lukt alleen door er hard aan te werken en er veel mee bezig te zijn. Doordat je er met diverse collega's aan werkt, motiveer je elkaar. Komt de ene met een handvol goede ideeën aanzetten, dan wil de andere de volgende dag ook iets leukers op tafel kunnen gooien.' De beste ideeën schept De Leijer uit de open lucht. 'Ik woon op 100 meter van een bos en als ik vastzit, ga ik daar het liefst een beetje rondwandelen. Ik ben sowieso geen bureauwens, want ik kan moeilijk stilzitten. Als ik wandel, denk ik aan niks, mijn hoofd is leeg, en opeens beginnen de ideeën te rollen. Mijn gsm zit vol met losse – waarschijnlijk vooral heel stomme – ideeën. Later op de redactie kijk ik wat bruikbaar is.'

Mooi België

Eigenlijk was het de bedoeling dat Sven De Leijer het hele afgelopen seizoen aan zijn programma voort zou werken. Hij had dan nog wel wat tijd over om filmpjes te maken voor *De slimste gemeente*, dachten ze bij Woestijnvis. 'Het zou één filmpje per week worden, maar uiteindelijk heb ik een kleine 100 reportages over alle deelnemende gemeenten gemaakt.' Een intensieve periode, maar een superplezante, zo bleek. De Leijer was al lang fan van België. Hij kan een onvervalst vakantiegevoel krijgen op vijf kilometer van de eigen deur. De reportages waren hem dus op het lijf geschreven. 'Ik ben op plaatsen geweest waar ik anders nooit zou komen. En ik ben vooral aangenaam verrast door mensen. We werden op veel plaatsen heel warm ontvangen.' Hij heeft zich voorgenomen om naar een aantal van die gemeenten terug te keren. 'Ik heb een lijstje met dorpen waar ik wil gaan fietsen. In Zwalm bijvoorbeeld. Als gemeente stelt het niet veel voor, maar het is er ongelooflijk mooi.' Iets anders wat hij vanaf nu meer wil doen, is een weekendje weg met vrienden, een stad of

gemeente bezoeken, 's avonds lekker gaan eten, meer hoeft dat niet te zijn. Hoog op de lijst staat de Limburgse stad Maaseik. 'Toffe plaats', benadrukt De Leijer. 'Je hoort soms spreken over het Limburggevoel. Awel, het bestaat echt. Overal waar we kwamen, waren de mensen vriendelijk, maar in Limburg moesten we eerlijk waar nul moeite doen. De mensen kwamen er gewoon zelf op ons af.' Toch heeft het programma nog het meest bevestigd dat hij woont waar hij het liefst wil wonen. 'Ik heb nooit ergens anders gewoond dan in Tervuren en ik zou moeite hebben met verhuizen. Tervuren zelf deed niet mee aan de quiz, maar we zijn wel vlakbij in Hoeilaart geweest en de hele ploeg was het erover eens dat het een aangename regio is om te wonen.'

Mooi meegenomen is dat Tervuren dichtbij Vilvoorde ligt, waar Woestijnvis gevestigd is. 'In de zomer wil ik twee keer per week met de fiets naar het werk gaan. Twintig kilometer heen, twintig terug, dat is te doen, althans bij mooi weer. Geen haar op mijn hoofd dat eraan denkt om op de fiets te stappen als het regent.'

Wiegende achterwerken

Tijdens de weekenden vind je Sven De Leijer geregeld op een fuif achter de draaitafels. 'Mijn broer, een vriend en ik hebben samen *The*

Discosluts opgericht. We draaien niet meer elke week, maar het blijft een fijne hobby.' De Leijer draait sinds zijn dertiende. 'Je weet hoe dat gaat: op het kerstfeestje bij de scouts vind je opeens die lampen en die knoppen razend interessant, je mag eens meegaan met een dj en je bent vertrokken. Ik draaide als tiener vaak tot de vroege uren. Na afloop biepte ik mijn ouders op met de semafoon, die me dan met mijn hele installatie kwamen ophalen.' Niks zo tof als een zaal uit zijn dak te doen gaan. 'Je begon rond acht uur 's avonds met muziek die de juiste stemming moest brengen. Dan schakelde je over op dansmuziek. En het moment waarop je langzaam de achterwerken zag beginnen te wiegen, was gewoon super. Nu draaien we doorgaans twee uur als de fuif al goed op gang is. Je doet je ding, veel korter, maar wel volle bak. Ook dat is fantastisch.'

Vastomlijnde plannen, ambities of dromen voor de toekomst heeft Sven De Leijer niet. 'Ik heb maar één echte ambitie en dat is kunnen blijven doen wat ik graag doe. Momenteel bevalt de combinatie van al die verschillende jobs me uitstekend. Tijdens de opnames voor *De slimste gemeente* heb ik drie maanden niet kunnen opwarmen en dat was verschrikkelijk. Ik werk me nu geregeld in nesten, omdat ik te veel doe, maar ik wil voorlopig niets ervan opgeven.'

DE 'Tun zu können, was mir gefällt, ist meine grösste Ambition'

Er ist Publikumsanheizer, Redakteur, Berufsferseneher, TV-Präsentator und DJ. Sein Streichelbarkeitsfaktor ist hoch, und er schwappt geradezu über von Selbstrelativierung. Derzeit arbeitet er beim Produktionsunternehmen Woestijnvis an seinem eigenen Programm. Während seines Studiums verdiente sich der Tervurener Sven De Leijer am Zapfhahn in der Stammkneipe der bekannten TV-Figur Rob Vanoudenhoven etwas hinzu. Der sah in De Leijer ein unerforschtes Talent. Vanoudenhoven machte kurzen Prozess mit dessen Unsicher-

heit. 'Ich habe dich für morgen gebucht, sieh zu, dass du da bist!' De Leijer wurde den Löwen vorgeworfen. Er hatte zunächst das Gefühl, wieder die Schulbank zu drücken und einen Vortrag halten zu müssen. 'Doch eine halbe Stunde später fand ich es schon phantastisch. Ich denke nicht, dass ich es je satt haben werde. Meine grösste Ambition ist es, weiter tun zu können, was mir gefällt. Das kann in einem eigenen Programm sein, aber wenn ich etwas Tolles im Programm von jemand anderem tun kann, bin ich darüber genau so froh.'

Een wijkgerichte aanpak op maat van ouderen

De behoeften van ouderen moet je bij voorkeur per wijk in beeld brengen. De wijkanalyse kan de basis vormen van het toekomstige ouderenbeleid, aldus Piet Messiaen en Jan Casaer, uittredende bestuursleden van de welzijnsraad in Grimbergen.

TEKST Gerard Hautekeur ■ FOTO Filip Claessens

Piet Messiaen en Jan Casaer zijn actieve en mondige gepensioneerden die een uitgesproken mening hebben over het lokale welzijnsbeleid. 'Hebben we een goed zicht op de reële behoeften van ouderen om de juiste beleidskeuzes te maken?' vragen ze zich af. 'Het lokale welzijnsbeleid voor ouderen wordt te sterk bepaald door het bestaande aanbod aan voorzieningen, zoals de rust- en verzorgingstehuizen (nu woonzorgcentra). In vergelijking met tien jaar geleden is er in het arrondissement Halle-Vilvoorde meer aandacht voor dagverblijf en kortopvang van ouderen, maar er blijft een nijpend tekort be-

staan. Dit soort opvang is nochtans belangrijk om het werk van mantelzorgers draaglijk te houden. Het biedt mensen bovendien de vrijheid om te kiezen, want zonder die opvang is er voor behoeftige bejaarden geen ander alternatief dan het rusthuis.'

Verscheidenheid troef

'Beleidsmakers hebben de neiging de beschikbare middelen eenzijdig te draineren naar de klassieke uitbreiding van bedden in de woonzorgcentra ten koste van andere voorzieningen. Bovendien zijn die bedden hoofdzakelijk bedoeld voor zwaar zorgbehoevende ouderen.

In onze vergrijzende samenleving verliest men de toenemende groep ouderen uit het oog die ondersteuning nodig heeft om thuis te kunnen blijven wonen. Een gedifferentieerde ondersteuning aan huis wordt steeds belangrijker. Het gaat om een zeer diverse groep mensen, zowel wat leeftijd, woonkwaliteit, inkomen, sociale herkomst en cultuur betreft. Vaak zijn er daarbij opvallende verschillen tussen woonwijken onderling.'

Gedifferentieerd

De analyse van de behoeften van ouderen gebeurt volgens Messiaen en Casaer het best per wijk. 'Zo kun je een nauwkeurig beeld krijgen van waar er nood is aan ondersteuning van mantelzorg, wat de leemten zijn in de thuiszorg, waar vraag is naar ontmoetingsplaatsen en sociaal contact, welke behoeften er zijn inzake aanpassing van de woning. Ouderen moeten de kans krijgen om zelf met hun vragen en voorstellen aan bod te komen, bijvoorbeeld het woonloket in het gemeentehuis zou een functie kunnen krijgen bij het inventariseren van woonbehoeften van ouderen, vooral van ouderen met een beperkt inkomen.'

'We mogen ons niet blind staren op statistieken, maar kijken naar de werkelijkheid achter de cijfers. Als uit de statistieken blijkt dat bijvoorbeeld het huidige aanbod aan dagverblijf en serviceflats niet volledig benut is, mag je daaruit niet besluiten dat de vraag is ingevuld, maar moet je nagaan waarom mensen niet op dat aanbod ingaan. Die serviceflats zijn misschien onbetaalbaar of bieden te weinig comfort in verhouding tot de prijs.'

Messiaen en Casaer stellen dat de bestaande beleidsinstrumenten te weinig zijn afgestemd op de dringendste noden van ouderen. 'Om een behoeften gestuurde ouderenzorg uit te bouwen, ontbreekt zowel op het lokaal als op regionaal vlak een erkende en competente regisseur. Hij moet de schotten tussen intramurale zorg en thuiszorg slopen en zorgen dat er afstemming en samenwerking komt tussen het openbaar en het privé-initiatief.' Bij de uitbouw van voorzieningen moet je allereerst zoeken naar aangepaste oplossingen op het niveau van de gemeente. Een hoger beleidsniveau, zoals de provincie en de Vlaamse overheid zou de woningaanpassing van financieel zwakkere ouderen kunnen ondersteunen. Het is een manier om werk te maken van nijpende woonbehoeften van een grote groep ouderen die thuis willen (en moeten) blijven wonen.'

AGENDA
JUNI
2013

UIT

in de Rand

Kijken en observeren

EX
PO

De tentoonstelling *Michelangelo Antonioni. Il maestro del cinema moderno* portretteert de veelzijdigheid van deze Italiaanse cineast die in 2007 overleed. De ongewone structurering van het beeld, het licht en het donker, de mysterieuze ondertoon en zijn visuele commentaar op de mondaine Romeinse levensstijl droegen bij tot zijn internationale bekendheid. Maar weten we ook in hoeverre hij beïnvloed is door Pollock, De Chirico, Rothko, Morandi en de grote klassieken? De expositie onthult het ons via zijn brieven, kunstverzameling en documenten. In zijn recentste kortfilm *Lo sguardo di Michelangelo* (2004) zien we hoe **Michelangelo Antonioni** zijn ogen laat dwalen over het monumentale, marmeren Mozesbeeld in de San Pietro in Vicoli kerk. De 16e eeuwse Michelangelo sculpteerde het in opdracht van paus Julius II. De cineast neemt zijn tijd. Met priemende ogen bestudeert hij de gelaatstreken van de imponerende bijbelfiguur. De frons op zijn voorhoofd spreekt boekdelen. De camera glijdt vervolgens naar zijn baard en zijn pupillen. Vooraleer hij de kerk verlaat, streelt de cineast nog de door hem extreem bewonderde sculptuur. De kortfilm zou op alle filmscholen in het lespakket moeten worden opgenomen, want Antonioni geeft hier op het einde van zijn leven nog een ongeëvenaarde les in observeren en kijken. Wie zijn meesterwerken *Blowup*, *L'eclisse*, *Zabriskie Point* of *Identificazione di una donna* nog eens wil zien, kan in Cinematek terecht, waar een retrospectieve wordt georganiseerd. ■ LD

22 JUN TOT 8 SEP

Michelangelo Antonioni.
Il maestro del cinema moderno

Brussel, Bozar, www.bozar.be

The Rhythm Junks
© TITUS SIMOENS

Folkin'Ro wordt Volkin'Ro

FESTI
VAL

Folk staat niet langer centraal op het jaarlijkse familiefestival dat GC de Boesdaalhoeve op de tweede zaterdag van augustus in Sint-Genesius-Rode organiseert. De naam Folkin'Ro verdwijnt en wordt vervangen door Volkin'Ro. Voortaan komen er groepen uit verschillende muziekgenres aan bod. Internationale bands delen het podium met lokale en regionale formaties. De kinderanimatie en het aanbod van spijs en drank blijven behouden. Rodenaar **Mathias Vergels**, die in de films *Allez, Eddy* en *Noordzee Texas* acteerde en in de soap *Thuis* de rol van Lowie Bomans invult, treedt met zijn groep **The Village** op. Zanger **Ftakke** uit Sint-Pieters-Leeuw is eveneens van de partij. Fabyan Pastaleurs, zoals hij in het gewone leven heet, was één van de opgemerkte deelnemers van Zenetoe, een regionaal muziekconcorso. Zijn ongewone artiestennaam heeft hij aan zijn

kind te danken: Ftakke-toeke-pakke-toeke-ftakke-toeke-pa! **Karree Konfituur** uit Sint-Niklaas specialiseert zich in weemoedige zomerhits als *Heel uw verdriet*. In de Nekkawedstrijd bereikte de groep de halve finale. De Australische bard **Jamie Faulkner** combineert folk met blues en country. **The Rhythm Junks** is het kwartet rond **Steven De Bruyn**, dat de AB al verschillende malen op stelten zette, onder meer met *Beaten Borders*. **Jasper Hautekiet** en **Tony Gyselincx** doen de naam van de groep alle eer aan. Het Ninoofse duo **Bram & Lennert** speelt akoestische interpretaties van bekende nummers. Met **De Mens** als afsluiter volgt op de eerste editie van Volkin'Ro ook nog een poëtische nacht. ■ LUDO DOSOGNE

ZA 10 AUG · 14.00

Volkin'Ro

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve,
02 381 14 51

Gouden en witte iris

FESTIVAL

Het 11e Brussels Film Festival programmeert werk van cineasten uit heel Europa. 'Sommigen dringen slechts druppelsgewijs tot ons door', stelt festivalcoördinator Marc Jacobs vast.

'Toch worden in landen als Bulgarije en Roemenië hoogwaardige films gemaakt. De betrokken filmmakers beschikken echter niet altijd over de vereiste middelen om hun werk te verspreiden en te commercialiseren. Ten onrechte wordt vaak gedacht dat deze cineasten uitsluitend vertrekken van de lokale problemen of de regionale politiek. Wij selecteerden auteurs en filmmakers die creatief met het medium omgaan en een universeel verhaal vertellen.' Het festival presenteert dit jaar een vijftigtal films, waarvan het merendeel in première. Twaalf films van jonge, beloftevolle Europese cineasten gingen naar de *Gouden Iris* en de *Witte Iris*. 'De jury let niet alleen op de inhoud en de vorm,' legt Jacobs uit. 'Ook de toegankelijkheid en het carrièrepotentieel van de maker worden in aanmerking genomen.'

Grenzeloze percussieklanken

MU
ZIEK

Alles kan als percussie-instrument worden gebruikt. De Braziliaanse percussionist **Renato Martins** tovert ongewone klanken uit traditionele instrumenten. In Sao Paulo groeide hij op tussen de samba- en bossanovagroepen. Hij wilde echter ook experimenteren met minder voor de hand liggende stijlen. In zijn soloconcert *Music from nowhere* bespeelt hij de udu drum. Het instrument is afkomstig uit Nigeria en heeft de vorm van een waterkruik. Door met de handpalm op de opening aan de zijkant te slaan, ontstaat een weergalmend geluid, dat in Afrika vroeger werd geassocieerd met de voorouderlijke

geesten. Martins is ook heel bedreven met houten handtrommels, zoals de cajon. Binnenin de rechthoekige holle kast zorgen rieten voor een rammelend effect. Dit soort handtrommels herinnert aan de lege kisten die tijdens riviertochten in Peru door de passagiers als muziekinstrument werden gebruikt. Hij bespeelt het instrument met handen en voeten. ■ LD

DO 6 JUN • 20.00
Music from nowheres

Renato Martins
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 6174

De wereld door de ogen van een pelikaan

EX
PO

Op zijn 79e is **Jef Geys** nog even bescheiden als in het begin van zijn carrière. Op internationale kunstmanifestaties en biënnales houdt hij zich principieel buiten de schijnwerpers. Ook in Brussel zal hij zich niet in het openbaar vertonen. In Wiels gaat de Kempense kunstenaar nochtans de confrontatie aan met de Iraanse artieste **Monir Shahroudy Farmanfarmaian**. 'Wij tonen de wereld vanuit het gezichtspunt van een pelikaan in plexi', legt Geys mon-

kelend uit. Beiden vertrekken van geometrische figuren waarop ze variëren. De nieuwe vormen versluieren de oorspronkelijke staat. De zwarte vegen en kleurrijke vlekken, aangebracht op een vierkantige drager, lijken de basisstructuur te vormen van een stadsplan. Of is het een doolhof? Op reusachtige foto's zien we hoe een naakte figuur achtereenvolgens een dansje waagt en een doek strijkt. Een geometrisch bouwsel met wel twintig vlakken bedekt zijn hoofd. Zowel Geys als Farmanfarmaian proberen via rituelen de herin-

ningen uit hun jeugd te duiden en op langere termijn ook te verwerken. Dat de Iraanse artieste vooral in New York vertoeft, heeft daar geen invloed op. Zij voelt zich vooral verbonden met haar Perzische roots. Net zoals Jef Geys geworteld blijft in de Kempense klei. ■ LD

7 JUN TOT 15 SEP
Jef Geys & Monir Shahroudy Farmanfarmaian

Brussel, Wiels, www.wiels.org

voor Europese cinema

Spannend wordt de Nationale Kortfilm Competitie waaraan uitsluitend Belgische cineasten kunnen deelnemen. *Mont Blanc* van Gil Coullier, die ook genomineerd was voor Cannes, behoort tot de kanshebbers. *Dood van een schaduw* van Tom Van Avermaet staat na het Oscaravontuur niet meer op de affiche.

Eregast is **Bernard Tavernier**, die met *L'horloger de Saint Paul* en *Quai d'Orsay* een van de boegbeelden werd van een specifiek Frans filmgenre. 'Hij stond al lang op ons verlanglijstje,' zegt Jacobs. 'Heel wat Franse acteurs hebben hun succes aan hem te danken. Hij ontdekte bijvoorbeeld Isabelle Hupert. Het aantal scenario's van zijn hand is niet te tellen. Als hommage aan zijn vakkenis brengen we een retrospectieve. Bovendien krijgt hij zelf carte blanche voor een programma met zijn lievelingsfilms. Wie zich in zijn werkmethode wil verdiepen, kan een workshop volgen.'

Een apart luik is gewijd aan muziekdocumentaires. 'Geen klassieke muziek, wel pop en rock. Liefhebbers van Amerikaanse indierock kunnen hun hart ophalen met The National, een spraakmakende band uit Brooklyn, die werd gefilmd

door Vincent Moon. Een andere uitschieter is de documentaire over de Canadese vertolkster van de elektroclashrock Peaches. Om verwarring over haar identiteit te zaaien, draagt zij doorgaans een baard! We pakken ook uit met een ongewoon filmconcert. Terwijl de band speelt, verschijnen beelden van Belgische films uit de jaren twintig. We maken ook nader kennis met Chrysta Bell, de belangrijkste muze van David Lynch.'

Hoewel de hoofdstad bukt van de gespecialiseerde filmfestivals heeft het evenement in en rond het vroegere omroepgebouw zeker een meerwaarde. 'Wij zijn geen nichefestival, maar staan open voor alle genres omdat we mikken op een ruim en avontuurlijk publiek, dat zich nog vlak voor de grote vakantie in een glitter en glamour sfeer wil onderdompelen. We hopen de kaap van de 15.000 toeschouwers – de opkomst in 2012 – te overschrijden.' ■ LUDO DOSOGNE

19 TOT 26 JUN
Brussels Film Festival

Brussel, Flagey,
www.brff.be

Verrassend afscheidsoeket

EX
PO

Cultuurjournalist **Claude Blondeel** is van vele markten thuis. Voor de openbare omroep leverde hij bijdragen over schilderkunst, film, video, fotografie, literatuur, design en architectuur. Vooraleer hij een punt achter zijn rijk gevulde carrière zet, vertelt hij op radio-omroep Klara in honderd korte afleveringen over zijn lievelingswerken uit Belgische collecties. De radioreeks krijgt deze zomer een vervolg in een aanstekelijke tentoonstelling. Dat zijn collega's hem 'een wilde eclecticist' noemen, beschouwt Blondeel als een compliment. De stukken die hij voor de expo koos, hebben hem veel genoeg verschaft. Hij kan er smakelijk over vertellen, want bij elk voorwerp hoort een verhaal. Zo wordt de wandelstok van Maurice Maeterlinck getoond, waarmee hij de Franse componist Claude Debussy aanviel. Een andere blikvanger is de kleurrijke hippiejurk van modeontwerpster Ann Saelens. Zij droeg het kleedingstuk toen ze in de jaren 1960 met de bende van Ferre Grignard naar café de Muze en de Paddock trok. Van zielsverwant en jazzfreak Fred Bervoets werd een doek opgevest dat op talloze manieren kan worden geïnterpreteerd. Ook voor Marcel Broodthaers, Guillaume Bijl, Chantal

Akerman en Maurice Béjart plukt de gewezen cultuurreporter een erebloem uit zijn afscheidsoeket. ■ LD

21 JUN TOT 29 SEP
Bouquet Final

Brussel, Elektriciteitscentrale,
www.centrale-art.be

Sorry

© GUILLAUME BIJL

Operatie opera

In de Muntscouwburg is deze maand een wel zeer speciale nieuwe productie te zien. De Oostenrijkse filmregisseur **Michael Haneke**, bekend van bekroonde films als *Amour*, *Das Weisse Band*, *La pianiste* en *Funny Games*, gaat er Wolfgang Amadeus Mozarts opera *Così fan tutte* regisseren. Het is niet zijn operadebuut, want voor Gerard Mortier regisseerde hij al eens Mozarts *Don Giovanni* in Parijs, maar het blijft een evenement. Voor ouders die tickets hebben voor de opera maar ondertussen hun kroost ook iets nuttigs en leuks willen laten doen, organiseert De Munt op zondag 2 juni een *Happy Sunday*. Kinderen van 6 tot 12 jaar, waarvan een familielid of kennis de opera bijwoont (op deze of een andere dag), kunnen er aan deelnemen. Om twee uur worden ze verwacht en krijgen ze meteen een drankje en een gebakje voorgeschoteld. Een halfuurtje later beginnen dan tegelijk met de voorstelling de workshops, die in het teken staan van Mozart. De kinderen maken kennis met Mozart en met de manier van schrijven (met verenpen), reizen en kleden in Mozarts tijd. Alle stappen in dit kennismakingsparcours verlopen met de hulp van drama, muziek en verhalen. Na de voorstelling zoeken de volwassenen de kinderen opnieuw op en kan er een mooie Mozartdialoog ontstaan. ■ MB

ZO · 2 JUNI · 14.00

Happy Sundays! (6-12j)

Brussel, De Munt, 070 23 39 39, www.demunt.be

© TDW

Liefdesnest

LINKEBEEK 'De weg daalde een weinig en, in den zonk, lag de weide open, bezoomd door eenen tocht spitse populieren; te midden dier weide, Teirlinck's huis; de koeien wandelen langs het afsluitsel van zijnen hof... Zeer fijn en slank van lijnen, licht, hurkte het huisje neer, het dak neig-afhellend.' Zo beschreef schrijver en publicist André De Ridder de woning in Linkebeek van schrijver/dichter toneel auteur Herman Teirlinck. Net als in het Oost-Vlaamse Sint-Martens-Latem vestigde zich in Linkebeek rond de vorige eeuwwisseling een schare schrijvers en schilders die zich liet begeesteren door het zonlicht en de krachten van de natuur. Teirlinck streek er neer in 1905 en woonde er tot 1912. De woning, het interieur en de meeste voorwerpen ontwierp hij zelf. Dit gebeurde onder invloed van zijn vriend Henry Van de Velde die het ontwerp van de gekleurde, handgeblazen glasramen in de woonkamers en traphal tekende. De afgelegen woning werd een waar liefdesnest. Teirlinck en zijn vrouw gedroegen er zich, zelfs als er bezoek was, als verliefde tortelduiven. Hier schreef Teirlinck zijn bundel *Zon*, een ode aan de zon en alle zintuiglijke ervaringen die ermee gepaard gaan. Tot op vandaag heeft de cottagewoning aan het Koekoekspad langs de kronkelende beek niets aan zijn oorspronkelijke charme ingeboet. De huidige eigenaar kocht het huis na een *coup de foudre*, leefde er een gelukkig leven en liet alles liefdevol intact. Het is nu wachten op een nieuwe geliefde. ■ TDW

Gepenseelde bloemen

EXPO

In onze tuinen bloeien madeliefjes, narcissen en hortensia's zonder dat we ze van nabij hebben bestudeerd. Botanische aquarellisten observeren elk detail vanuit een wetenschappelijke nieuwsgierigheid en een artistieke bevlogenheid.

Wanneer ze de essentie van een plant of een bloem in waterverf weergeven, blijkt hoe mooi deze natuurlijke groeisels gestructureerd zijn. Prins Charles van Engeland – een overtuigd tui- nier – bestelde bij 72 botanische kunstenaars uit de hele wereld één of meerdere aquarellen van sierplanten en bloemen, zoals ze bewonderd kunnen worden in zijn verzameling van zijn landhuis in Highgrove. De werkjes werden gebundeld in een prestigieus *Highgrove Florilegium*. De twee volumes van het boek wegen samen 45 kg! Daaruit werden 40 platen geselecteerd voor een reizende tentoonstelling, die nog tot 29 september in de Nationale Plantentuin van Meise staat.

Hoewel Vlaanderen een rijke traditie heeft op het gebied van de botanische aquarelschilder-

kunst is het toch een zeldzaam beroep. **Omer Van de Kerckhoven** is de enige botanische aquarellist in Meise. 'Ik schilder naar de natuur sinds mijn 18e', vertelt hij. 'Voordien tekende ik bloemen en planten na die ik aantrof in magazines, boeken en tijdschriften. Levende planten fascineerden me vanzelfsprekend nog meer. Aanvankelijk plukte ik vooral paddestoelen om ze thuis te onderzoeken. Ook vogels en vlinders konden mij enorm bekoren. Lessen op de academie heb ik echter nooit gevolgd. Een specifieke opleiding tot botanisch aquarellist bestaat bij ons niet. Daarvoor moet je naar Engeland of Japan.'

Van de Kerckhoven gebruikt speciaal aquarelpapier. 'Het beeld van de plant wordt in verschillende lagen opgebouwd. Eerst werk ik met natte verf. Gaandeweg schakel ik over op een droogpenseel. Pas dan openbaren zich de structuren en de aders van de plant of de bloem. Maar let op, ik ben geen bioloog, wel een graficus en aquarellist die een grote wetenschappelijke nauwkeurigheid nastreeft. In het botanische milieu wordt meestal met pen en inkt in zwart-wit getekend. Microscopische details, zoals de cellen van bloemblaadjes, kunnen met die specifieke techniek

Man en vrouw en wat het wordt

THEATER

Na een succesrijke internationale tournee staat Ibsens *Nora* (Het Poppenhuis) van **Toneelgroep STAN** eindelijk bij ons op de planken. De voertaal blijft Engels, al glijpen er ook enkele Nederlandstalige terzijdes in de complexe tekst. **Wine Dierickx** belichaamt Nora op sommige momenten als een wilde furie die tot het inzicht komt dat haar huwelijk geen enkele waarde meer heeft. Zij heeft zich niet alleen in nesten gewerkt door bij een rivaal van haar man geld te lenen, maar ook door haar onderdanig, weinig volwassen gedrag. Dat de romantiek bij het koppel volledig is verdwenen, blijkt al tijdens de openings-scène. De sofa staat er weinig uitnodigend bij. Her en der liggen boodschappentassen. Zelfs de vele brandende salonkaarsen kunnen de gezelligheid niet redden. Drie knuffeldieren, ongetwijfeld uit een fout kermiskraam, vervangen de drie kinderen. Toch evolueren de karakters. Koosnaampjes als *leeuwerikje* of *eekhoortje*, waarmee Nora door haar man wordt bestookt, verdwijnen resoluut uit zijn neerbuigende grootspraak.

En zij ruilt haar schijnheilige houding voor een openhartige strijdvaardigheid. ■ LD

7 EN 8 JUN · 20.30

Nora

Toneelgroep STAN
Brussel, Kaaitheater,
www.kaaitheater.be

© FRANCESCA WOODMAN

en planten

goed worden weergegeven. De twee tekenaars, die de Nationale Plantentuin in dienst heeft, maken ook gretig gebruik van de mogelijkheden die de computer biedt. Met deze methode kunnen beelden van bloemen en planten worden aangepast aan de smaak van het publiek. Daar doe ik niet aan mee, zelfs al lijken de exemplaren die ik op papier breng somberder.'

'De essentie van een plant in een aquarel vatten, is goed voor de ziel', noteert prins Charles in het boek. 'De schilderijtjes kunnen ons helpen om weer nederig te worden ten opzichte van de natuur, waarvan ook wij deel uitmaken.' Een bijzondere gast op de expositie is **Anita Walsmit Sachs** van Naturalis en het Nationaal Herbarium in Leiden. In het Highgrove Florilegium is werk van haar opgenomen. Tijdens een workshop op 1 juni toont zij hoe een botanische tekening of aquarel tot stand komt. ■ LUDO DOSOGNE

TOT 29 SEP

Highgrove Florilegium

botanische aquarellen

Meise, Nationale Plantentuin, 02 260 09 70

Gebroken harten lijmen

HU
MOR

Wie zich miskend en onbegrepen voelt, gaat onvermijdelijk twijfelen aan zichzelf. 'Ik hou niet meer van mij', zingt **Raf Walschaerts** in *Breken*, terwijl zijn broer **Mich** hem een spiegel voorhoudt. De show focust op ontredderde mannen. Hun ego kan zo fel gedeukt zijn dat het in een lucifersdoosje opgeborgen kan worden, zoals kinderen soms met meikevers doen. De attributen spelen, net als in de vorige shows, een sleutelrol. De geïmproviseerde windmachine moet ervoor zorgen dat het gaat stormen in het hoofd. Telkens de ventilator wordt stilgelegd, kunnen de broers weer opgelucht ademhalen. Er ontwikkelen zich authentieke, poëti-

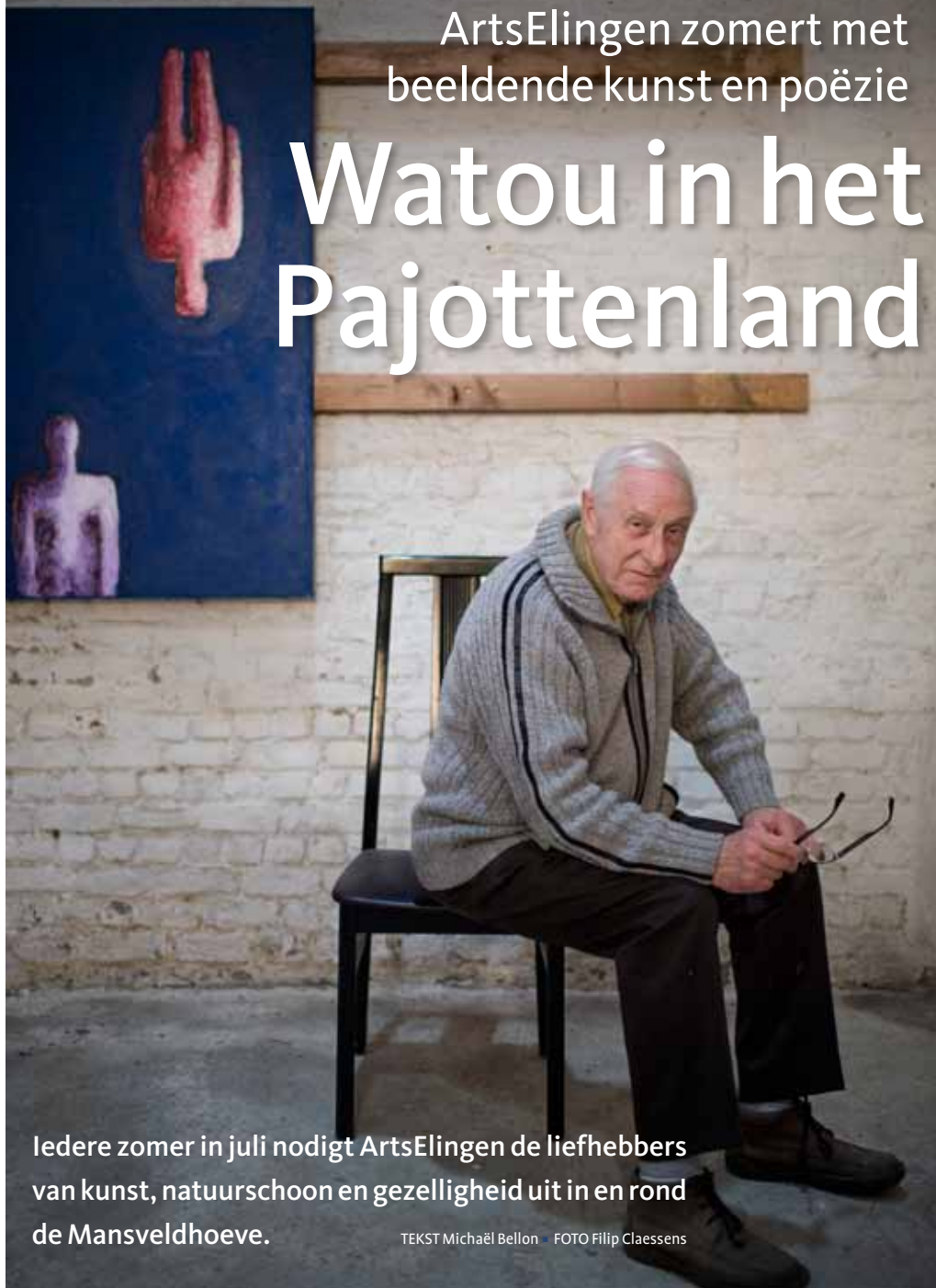
sche verhalen met diepzinnige bedenkingen, die in vele gevallen een antwoord bieden op morele dilemma's. Over gebroken harten valt echter moeilijk te praten omdat het gevaar bestaat dat de harten nog meer worden versplinterd. Wanneer één van beiden opbiecht dat hij overspel heeft gepleegd, wil hij zijn woorden meteen inslikken of op een ander onderwerp overschakelen, want hij voelt het weer knagen in zijn binnenste. Gelukkig wappert een toneelgordijn de pijn weg. **Kommil Foo** voelt aan hoe ieder individu hunkert naar genegenheid en geluk, maar om dit begeerde goed te verwerven moeten eerst de gebroken harten met deugddoende muziek en humor worden gelijmd ■ LD

WO 5 JUN · 20.00
Breken

Kommil Foo
Wommel,
GC de Zandloper,
02 460 73 24

ArtsElingen zomert met beeldende kunst en poëzie

Watou in het Pajottenland

Iedere zomer in juli nodigt ArtsElingen de liefhebbers van kunst, natuurschoon en gezelligheid uit in en rond de Mansveldhoeve.

TEKST Michaël Bellon • FOTO Filip Claessens

Deze tot kunstencentrum uitgegroeide hoeve in de Pepingse deelgemeente Elingen, lijkt in die periode wat op het Westvlaamse kunstdorp Watou. Beeldende kunst, poëzie, het Pajotse landschap en een glas kriek of geuze vormen de aantrekkelijke ingrediënten van een ruim en divers programma. De Mansveldhoeve wordt al meer dan dertig jaar bewoond door schilder en dichter Joz De Decker. Hij brengt gelijkgezinde kunstenaars bij elkaar en organiseert met kunstencentrum Mansveld sinds 2004 het kunstenevenement ArtsElingen. Dit jaar loopt het over vijf zondagen onder de titel *Atopia, land of nowhere*. Centraal staan een tentoonstelling en een poëzieparcours, maar daarnaast zijn er nog verschillende activiteiten, waaronder een Poolse poëzieavond.

Op wandel

ArtsElingen stippelt elk jaar een andere wandelroute uit. Dit jaar is die iets meer dan vijf kilometer. Hij begint aan de hoeve, waar wandelaars elke zondagmiddag ontvangen worden en zich een wandelplan en de poëziebundel *ATOPIA* kunnen aanschaffen, waarin een selectie staat van gedichten die langs de poëzieroute te vinden zijn. 'De gedichten zijn zeer divers', zegt De Decker. 'Van Cees Nooteboom, een aantal Poolse dichters, maar ook van veel Vlaamse dichters. We experimenteren met de Japanse Renga-dichtvorm. Dat zijn kettinggedichten waarvan het laatste vers telkens de aanleiding vormt voor een nieuw gedicht van een andere dichter.'

In de Mansveldhoeve kan je de tentoonstelling bezoeken met schilderijen van De Decker

uit de jaren negentig, aangevuld met schilderijen, beeldhouwwerk en textielkunst van bevriende kunstenaars. 'Ik heb de laatste tijd gezondheidsproblemen gehad, waardoor ik het tijd vond voor een retrospectieve van die oudere, tamelijk grote schilderijen. Eén element staat centraal: het silhouet. Dat is gegroeid vanuit de vaststelling dat een schilder die een model schildert toch altijd ook bezig is met een zelfportret. De lijnen die hij trekt zijn nooit wetenschappelijk, ze drukken altijd ook gevoelens uit. Je kan iemand anders dus nooit in zijn volledigheid vatten. Vandaar dat ik tot de abstractie van die silhouetten kwam, die ik plaats in een buitenwerkelijke, onbegrensde ruimte *Atopia*.' *ATOPIA, de andere naaktheid* is de titel van het kunstboek waarin De Decker meer tekst en beeld verschaft.

Polen en Japan

Een ander in het oog springend evenement is de Poolse dag op 21 juli, die met een poëzieavond eindigt. *Na de dood stond ik midden in het leven* kwam tot stand in samenwerking met het Pools Instituut van de Poolse ambassade in België. 'Het Pools Instituut heeft als opdracht om de Poolse cultuur onder de aandacht te brengen', zegt medewerker Thomas Van Hauwaert. 'Daar hoort ook de Poolse poëzie bij, die vooral dankzij Wisława Szymborska erg leeft bij de Poolse bevolking. Szymborska schreef vanaf de Tweede Wereldoorlog tot aan haar dood vorig jaar, en kreeg in 1996 de Nobelprijs voor literatuur. Haar poëzie is voor de Polen verplichte literatuur op school. Zij betekent voor de Polen wat Hugo Claus voor ons betekent.' Vier specialisten zullen tijdens de avond spreken over Poolse poëzie, en ook naoorlogse gedichten van verschillende dichters voorlezen in het Pools en het Nederlands.

Op 14 juli staat er een haikunamiddag op het programma. De Decker: 'Behalve de haikukern Brabant zou die dag met wat geluk ook haikuliefhebber Herman Van Rompuy present kunnen zijn. Het wordt sowieso speciaal omdat we behalve haiku ook haiga uitproberen, waarbij gedichten aan tekeningen en schilderijen gekoppeld worden. Een trend die nu ook naar het westen komt overgewaaid.'

VAN 7 JUL ArtsElingen

Elingen, Mansveldhoeve, www.mansveld.be vanaf 7 juli, vijf opeenvolgende zondagen vanaf 14.00 uur in de Mansveldhoeve (Oudenaaksestraat 4, 02 532 5711)

agenda

PODIUM

THEATER

ZA · 1 JUN · 19.30

Opera Buffa

Laika & muziektheater Transparant
Grimbergen, op locatie,
02 263 03 43

7 EN 8 JUN · 20.30

Nora

Toneelgroep STAN
Brussel, Kaaitheater,
www.kaaitheater.be

29 & 30 JUN · 20.00 EN 15.00

Sherlock

Spiltooneel
Meise, GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

KIDS

ZO · 2 JUN · 13.00

Kinderhoogdag

Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO · 2 JUN · 14.00

Happy Sundays! (6-12j)

Brussel, De Munt,
070 23 39 39,
www.demunt.be

HUMOR

WO · 5 JUN · 20.00

Breken

Kommil Foo
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

SENIOREN

VR · 28 JUN · 20.30

ZO · 30 JUN · 15.00

Paul Severs, 65 jaar

Dilbeek, CC Westrand,
02 466 20 30

MUZIEK

DO · 6 JUN · 20.00

Music from nowhere

Renato Martins
Meise,
GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

DO · 6 JUN · 20.00

Paco de Lucia

Brussel, Bozar,
www.bozar.be

VR · 7 JUN · 20.00

Benevolente

Trio Cassiman
Tervuren, Koloniënpaleis,
www.3mn.be

KLASSIEK

ZO · 2 JUN · 11.00

Mephisto duo

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

ZO · 16 JUN · 11.00

Harprecital

Andrea Voets
Meise,
GC De Muze van Meise,
02 268 61 74

JAZZ

ZA · 8 JUN · 20.30

Tutu Puoane & Ewout Pierreux

Tervuren, GC Papeblok, 02 766 53 47

FI LM

ZO · 2 JUN · 20.00

Le monde nous appartient

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI · 4 JUN · 20.30

La religieuse

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO · 5 JUN · 20.30

Hannah Arendt

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO · 5 JUN · 20.30

Life of Pi

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI · 11 JUN · 20.30

Les chevaux de Dieu

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 11 JUN · 20.30

Infancia Clandestina

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI · 18 JUN · 20.30

Fill the void

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI · 18 JUN · 20.30

lo e te

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI · 25 JUN · 20.30

Kon-tiki

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

EX PO

1 TOT 23 JUN

Eindejaarsexpo

Atelier beeldende kunsten
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

TOT 3 JUN

Girls

Danny Van der Elst
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

TOT 5 JUN

Nachtkijker

Patrick Bardyn
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

7 TOT 15 JUN

Textiel

Ans Lambregts
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

7 JUN TOT 15 SEP

Jef Geys & Monir Shahroudy Farmanfarman

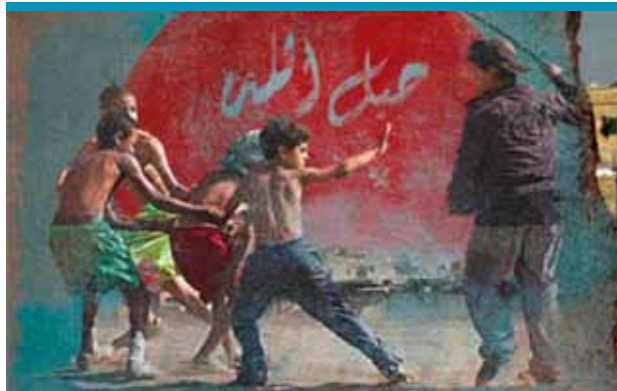
Brussel, Wiels,
www.wiels.org

8 EN 9 JUN

Volgens Dilbeek/Dilbeek volgens

Ann Cornelis
Sint-Gertrudis-Pede, Watermolen,
0474 73 86 83

Les chevaux de Dieu (11/06)

Infancia Clandestina (11/06)

Fill the void (18/06)

TOT 9 JUN
Hieronymus Cock
Renaissance in prent
Leuven, Museum M,
www.mleuven.be

15 TOT 27 JUN
**BKO eindejaars-
tentoonstelling**
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

TOT 16 JUN
Authors
Sam Dillemans
Gaasbeek,
kasteel van Gaasbeek,
02 531 01 30

WIN

het boek dat bij de expo
hoort door een mail te stu-
ren naar randkrant@derand.be.
We geven er 5 van weg!

21 JUN TOT 29 SEP
Bouquet Final
Brussel, Elektriciteitscentrale,
www.centrale-art.be

22 JUN TOT 8 SEP
**Michelangelo Antonioni. Il
maestro del cinema moderno**
Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 8 SEP
De Molse School
Tervuren, Hof van Melijn,
www.vriendensvt.be

WIN

de catalogus van de expo
door een mail te sturen
naar randkrant@derand.be. We
geven er 5 van weg!

TOT 29 SEP
Highgrove Florilegium
botanische aquarellen
Meise, Nationale Plantentuin,
02 260 09 70

TOT 25 OKT
**Felix De Boeck,
8 jaar interactie**
Drogenbos, FeliXart,
02 377 57 22

**OP
STAP**

15 EN 22 JUN · 21.00
Vuurvliegjeswandeling
Groenendaal, Ganzepootvijver,
www.natuurpuntrode.be

ZO · 9 JUN · 13.45
Wandeling in Bessembos
Wemmel, parking gemeentehuis,
02 460 26 49

ZO · 9 JUN · 14.00
**Vlinders en ander
rondvliegend grut**
Hoeilaart, Bosmuseum,
www.ngz.be

ZO · 9 JUN · 14.00
Orchideeënwandeling
Zellik, Sint-Bavokerk,
02 466 41 72

ZO · 23 JUN · 14.00
**Insectenwandeling
in Broevink**
Broevink, Kapenbergweg,
arijs.colen@skynet.be

**VOR
MING**

ZO · 2 JUN · 10.00
Brabantse Kouters
Malderen, MOT,
www.mot.be

DO · 6 JUN · 20.00
Verlies en rouw
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

DO · 6 JUN · 20.00
**CVS, fibromyalgie, burn-
out: hoe actief meewerken
aan het gezingsproces?**
Dilbeek, CC Westrand, 0484 62 09 30

ZO · 9 JUN · 11.00
**Tijdbom Dexia,
inside story**
Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

WO · 12 JUN · 12.30
**In de mate van
het onmogelijke**
Vlaamse en Nederlandse dichters
Brussel, Loketten Vlaams parlement,
www.deburen.eu

DI · 18 JUN · 19.30
**Betalen voor
ongezond gedrag**
Brussel, Beursschouwburg,
www.deburen.eu

ZA · 22 JUN · 10.00
Eetbare bloemen
Meise, Nationale Plantentuin,
www.plantentuinmeise.be

**VA
RIA**

2, 9, 16, 23 EN 30 JUN · 15.00
Orgelconcerten
Grimbergen, Abdijkerk, 02 263 03 43

TOT 9 JUN
Artotheek
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

10 TOT 12 JUN · 9.00
17 TOT 19 JUN · 9.00
Bouw zelf je oven
Grimbergen, MOT, www.mot.be

19 TOT 26 JUN
Brussels Film Festival
Brussel, Flagey, www.brff.be

ZA · 22 JUN · 21.00
**Sint-Jansvuur en
heksenverbranding**
Tervuren, Flavirama park

6 JUL TOT 25 AUG
aXes
Eric Joris & CREW
Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek,
www.kasteelvangaasbeek.be

VAN 7 JUL
ArtsElingen
Elingen, Mansveldhoeve,
www.mansveld.be

30 AUG
Gordelfestival
Huizingen, provinciedomein,
www.gordelfestival.be

lo e te (18/06)

Authors – Sam Dillemans (tot 16/06)

Insectenwandeling in Broevink (23/06)

FESTIVAL

ZA · 1 JUN · 17.00

Leeuw Rinkt

met livemuziek, brocante en straattheater
Sint-Pieters-Leeuw, Rink

12 JUN TOT 7 JUL

Plazey

Brussel, Elisabethpark Koekelberg

28, 29 EN 30 JUN

Couleur Café

Brussel, Tour en Taxis

29 EN 30 JUN

Kasteelfeesten Beersel

met o.a. Free Souffriau, Romeo's en Udo
Beersel, Kasteel van Beersel

28 EN 30 JUN

Hee Tervuren

Tervuren, Marktplein

5, 6 EN 7 JUL

Gooikoorts

Internationaal folkmuziekfestival
Gooik, www.gooikoorts.be

ZA · 13 JUL

Vijverfestival

Dilbeek,
park gemeentehuis,
www.vijverfestival.be

13 EN 14 JUL

Brosella Folk & Jazz

Brussel, Groentheater

ZA · 10 AUG · 14.00

Volkin'Ro

met o.a. De Mens, The Village en Stakke
Sint-Genesius-Rode,
GC de Boesdaalhoeve, 02 381 15 51

MA · 19 AUG

HH-festival

Wemmel, De Raedemaekerlaan

23, 24 EN 25 AUG

Weg van Klassiek

Pajottenland,
www.wegvanklassiek.be

30 EN 31 AUG

Jospop

met o.a. T.O.K., Sound of stereo en Regi
Dilbeek (Schepdaal), Ijsbergstraat,
www.jospop.com

FEE ST

ZA · 29 JUN · 16.00

Vlaams feest

Overijse

ZA · 29 JUN · 20.00

Vlaanderen zingt

Hoeilaart,
Jan van Ruusbroeckpark

4, 5 EN 6 JUL

Volksfeest

met o.a. academische zitting, café chantant, schuimparty en bbq
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

VR · 5 JUL · 18.30

Vlaanderen feest

met o.a. wandeling, Jan Hautekiet en Axl Peleman
Asse, markt

ZA · 6 JUL · 10.30

Vlaanderen feest

aperitiefconcert, Kiosk Zellik,
Brusselsesteenweg

ZA · 6 JUL

Volksfeest

Strombeek-Bever

ZA · 6 JUL · 21.00

Romeo's & vuurwerk

Sterrebeek,
hippodroom

ZO · 7 JUL

Feestzitting

Grimbergen,
gemeentehuis

ZO · 7 JUL

Machelen zomert

met o.a. Guido Belcanto,
verenigingenmarkt en bio-brunch
Machelen, park

ZO · 7 JUL

Vlaams feest

met wandeling, fietstocht, kinderanimatie, Zakdoek
Wemmel,
GC de Zandloper,
02 460 73 24

ZO · 7 JUL · 11.00

Vlaamse feestdag

met Liliane Saint-Pierre, Clochard en Taxus Brown
Sint-Pieters-Leeuw,
Colomapark

ZO · 7 JUL · 19.00

Vlaamse feestdag

zangavond
Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

DO · 11 JUL · 19.00

Vlaams feest

met muziek en gastspreker
Tervuren, administratief centrum

DO · 12 JUL · 19.00

Vlaams feest

bekendmaking Cultuurprijs,
Arjaun, bbq
Dilbeek, park

www.randkrant.be

Wil je een voorproefje van het volgende nummer van RandKrant? Nieuwsgierig naar de keuze van een aantal programmamakers uit de culturele centra van de Rand? Wil je weten hoe en waarom een aantal van onze medewerkers hun teksten of foto's maken? Wil je mee over grenzen piepen? Neem een kijkje op www.randkrant.be en ontdek onze website.

Couleur Café (28,29,30/06)

Feest

De agenda wordt samengesteld met gegevens uit de Uitdatabank. Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de agenda, moeten ons hun informatie anderhalve maand voor het verschijnen ervan bezorgen. Je kunt de gegevens mailen naar randkrant@derand.be, per brief sturen naar ons redactieadres (RandKrant – Uit in de Rand Agenda, Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel) of invoeren in de Uitdatabank via www.uitdatabank.be. Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de gemeenschaps- en cultuurcentra in de Rand. Om voor plaatsing in aanmerking te komen, worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de Rand. Het volledige vormingsaanbod van Arch'educ vind je op www.archeduc.be.

meer tips op
Uit in Vlaanderen.be

Meer oog voor duurzame energie

Nieuwe gedeputeerde Luc Robijns

Een opvallende figuur in het nieuwe provinciebestuur van Vlaams-Brabant is Luc Robijns, de eerste groene gedeputeerde in Vlaanderen. Hij wil de provincie klimaatneutraler maken.

TEKST Luc Vanheerentals ■ FOTO Filip Claessens

Luc Robijns was in de periode 2006-2011 OCMW-raadslid in Huldenberg, nadien gemeenteraadslid. Professioneel is hij naar eigen zeggen al heel zijn leven 'een ondernemer in hart en ziel'. In het verleden richtte hij een communicatiebureau op, een e-mailmarketingplatform en Ello Mobile, een telecomoperator die zijn winsten doorstort aan goede doelen. De afgelopen jaren was hij actief als bedrijfsconsultant. In de Vlaams-Brabantse deputatie is Robijns bevoegd voor milieu, duurzaamheid, milieuvergunningen en diversiteit. Als groene gedeputeerde wil hij het verschil maken door in het milieubeleid duidelijkere accenten te leggen en de versnippering van initiatieven weg te werken. Twee grote doelstellingen zijn: Vlaams-Brabant klimaatneutraler maken en de biodiversiteit meer kansen geven.

Klimaatplan

De provincie klimaatneutraler maken, betekent de uitstoot van broeikasgassen verminderen door energiebesparing en meer gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen. 'Het provinciebestuur heeft op dat vlak al heel wat werk geleverd, maar ik mis precieze informatie over waar we vandaag staan en een plan waar we over x-aantal jaren willen staan. Daarom starten we in het najaar met een nulmeting die de CO₂-uitstoot in onze provincie inventariseert en we zullen een studie laten uitvoeren die moet aangeven hoeveel milieuwinst we kunnen boeken door maatregelen zoals isolatie van woningen, herdenken van onze mobiliteit, meer investeren in biodiversiteit,... Daarna volgt een klimaatplan met haalbare doelstellingen en tijdlijnen', aldus Robijns. Alle gedeputeerden hebben zich in de beleids-

verklaring geëngageerd om hiertoe in hun domein bij te dragen.

Informer en aanmoedigen

'Het is niet de bedoeling allerlei nieuwe regels op te leggen, maar een beweging op gang te brengen door te informeren, te sensibiliseren en gerichte subsidies te geven. Zo zullen we voor de particulieren onder meer aandacht hebben voor het bekender maken van bestaande initiatieven om het energieverbruik van woningen te verminderen, zoals Steunpunt Duurzaam Bouwen, een helpdesk energie en isolatiepremies.' De provincie wil gemeenten aanmoedigen klimaatplannen uit te werken en op te nemen in hun beleid, aan te sluiten bij de *burgemeestersconvenant* om tegen 2020 de CO₂-uitstoot met 20 procent te verminderen, wat EU-subsidies oplevert. Gemeenten zijn volgens Robijns vol goede wil en een dergelijk steuntje in de rug kan wonderen verrichten. Ook bij bedrijven is er veel interesse in klimaatplannen, onder meer omdat een betere isolatie van gebouwen simpelweg meer winst betekent.

De provincie wil ook het gebruik van hernieuwbare energiebronnen stimuleren. Een van de eerste beslissingen die de nieuwe deputatie eind december 2012 nam, was het toekennen van een milieuvergunning voor zeven windturbines in Beersel, Sint-Pieters-Leeuw en Asse. 'In Vlaams-Brabant zijn er nog plaatsen waar we windturbines kunnen plaatsen. Belangrijk is dat dergelijke projecten gedragen worden door de plaatselijke bevolking. Ik wil mensen overtuigen dat het zinvol is te investeren in dergelijke projecten', zegt Robijns. Er zijn echter nog andere duurzame energiebronnen die aangeboden kunnen worden, bijvoorbeeld de productie van biogas uit biomassa afkomstig uit bermmaaisel langs wegen en het vergisten en vergassen van mest uit de veeteelt.

Biodiversiteit

Ook de biodiversiteit verdient meer aandacht. Op 20 maart reikte Robijns de jaarlijkse *koestersterren* uit voor projecten waarmee gemeenten, verenigingen of scholen dieren in hun omgeving meer overlevingskansen bieden. 'We zullen dit initiatief bestendigen. Daarnaast wordt er dit jaar ook een pilootproject rond *koesterbuurten* op touw gezet. Bedoeling is initiatieven te nemen om buurten in steden te vergroenen en groene plekken in buurten te vrijwaring van bebouwing.' Door een herschikking van middelen binnen zijn begroting wil Robijns – in overleg met de verantwoordelijken voor landbouw, wonen en recreatie – ook meer geld uittrekken voor het verwerven van natuurgebieden.

Tuinen houden van de maand juni. Het is de periode waarin ze hun schoonheid zonder enige gêne etaleren. Niet toevallig staan deze maand de rozentuin in Sint-Pieters-Leeuw en verschillende privétuinen open voor het publiek.

TEKST Nathalie Dirix ■ FOTO Filip Claessens

Meesterlijke tuinen

De rozentuin van Coloma in Sint-Pieters-Leeuw is een prachtig domein met maar liefst 3.300 rozenvariëteiten. Hier kun je van een unieke verzameling van niet minder dan 40.000 kleurrijke bloemen genieten. Bloemen die daarenboven een symfonie van geuren produceren. In juni staat al dit kleuren- en geurengeweld in volle bloei. 'Naast de Vlaamse rozen hebben we ook een 20-tal internationale soorten die per land gegroepeerd zijn. Bijna alle landen van de Europese Unie zijn vertegenwoordigd. Ook Japan, de Verenigde Staten en Australië ontbreken niet. We hebben ook een perk met primitieve rozen, sterk geurende wilde rozen die maar één keer per seizoen bloeien', zegt Jos Meeus,

de man die samen met zijn zevenkoppig team elk jaar opnieuw de tuin tot leven brengt. Als je door de tuin wandelt, kom je allerlei verrassende namen van rozen tegen: Michelangelo, Prinses Mathilde, Wendy Van Wanten, Paul Mc Cartney, Louis de Funès,... staan er in de zomer te bloeien. 'De tuin is het resultaat van vele maanden snoei- en tuinwerk. Als we onze bezoekers mooie momenten te midden van al die rozenpracht kunnen bezorgen, is onze opdracht geslaagd.' Voor bezoekers die meer over deze fascinerende bloem willen weten, is er het rozenmuseum in een gerestaureerd torengebouw van het Colomadomein. Hier kun je allerlei extra informatie en kweektips per roos krijgen. Jos Meeus geeft ons nog een belangrijke tip mee: 'Als je wilt dat je rozen mooi bloeien, geef ze dan veel zon en wind. En vooral: snoeien, want snoeien is bloeien.'

ze te onderhouden. Jongere gezinnen daarentegen zijn op zoek naar tuinen die weinig onderhoud vragen. Ook zwemvijvers en groentetuinen winnen aan populariteit bij deze groep', zegt Carine Santermans, organisator van Open tuinen bij de Landelijke Gilden.

'Ons totale aanbod is zeer gevarieerd. Er zijn zowel exotische, historische, ecologische, romantische, architecturale, cottage, zuiderse, middeleeuwse als bamboe- en groentetuinen die je kunt bezoeken. Elke tuin heeft een eigen karakter en een uniek verhaal. Een tuin waarin je je in een oerwoud waant of een tuin waar middeleeuwse ruïnes gereconstrueerd zijn; het zijn een paar voorbeelden die aantonen hoe divers de tuinen kunnen zijn.' Tuinliefhebbers kunnen via de tuingids of de website van de Landelijke Gilden vernemen wanneer welke tuinen te bezichtigen zijn. Tijdens het weekend van 29 en 30 juni zijn bijna alle tuinen die deelnemen open voor bezoek. 'Als het weer een beetje meezit, is dit een heel bijzonder weekend voor mensen met een hart voor tuinen. Het valt me op met welke passie tuineigenaars over hun hobby praten. Dat werkt aanstekelijk en schept een band met de bezoekers. Het is mooi om zien hoe tuinen mensen niet alleen dichterbij de natuur, maar ook bij andere mensen brengen. Dankzij de vele positieve reacties gaan de tuinliefhebbers er extra tegenaan.'

FR Jardins majestueux

Les jardins raffolent du mois de juin. C'est à cette période qu'ils étalent leur beauté sans la moindre gêne. Ce n'est pas un hasard si le jardin des roses de Sint-Pieters-Leeuw et plusieurs jardins privés choisissent ce mois pour s'ouvrir au public. Le jardin des roses de Coloma à Sint-Pieters-Leeuw est un superbe domaine qui dénombre 3.300 variétés de roses. Vous pouvez y admirer une collection unique de 40.000 fleurs aux couleurs les plus riches les unes que les autres. Des fleurs qui en plus produisent une symphonie de parfums. Ce foisonnement de couleurs et d'odeurs est en pleine floraison en juin. Cette année, se tient aussi la 21ème édition de Open Tuinen (Jardins Ouverts). C'est une initiative des Landelijke Gilden, une organisation qui défend la campagne et ses habitants. Cet été, vous pourrez visiter 235 jardins privés. Ce mélange de jardins se caractérise par leur forme, leur concept unique, leur créativité ou leur valeur didactique.

Opendeur bij 235 tuinen

Dit jaar vindt de 21e editie van *Open tuinen* plaats. Dit is een initiatief van de Landelijke Gilden, een organisatie die opkomt voor het platteland en haar bewoners. Deze zomer kun je bij 235 mensen hun tuin bezoeken. Het is een mix van tuinen die opvallen door hun vormgeving, uniek concept, creativiteit of didactische waarde. Sommige tuinen zijn prachtig om zien. Anderen zijn dan weer een bezoek waard omdat je er van alles over planten, tuinaanleg en tuinieren kunt leren. De laatste jaren zijn vooral de bordertuinen en onderhoudsvriendelijke tuinen in trek. 'Dat is niet verwonderlijk. 60-plussers houden van grote tuinen met borders vol bloemen. Zij hebben vaak de tijd om

i Rozendagen van Coloma, 28 juni tot 1 juli,
www.rosesatcoloma.be
Open tuinen, 29 en 30 juni,
www.opentuinen.be

Twee wereldtuinen

Van 28 juni tot 1 juli zijn er de onovertroffen rozendagen aan het Kasteel van Coloma in Sint-Pieters-Leeuw. Een goede gelegenheid om een van de mooiste rozentuinen ter wereld te bezoeken.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Drieduizend rozenvariëteiten uit dertig landen en meer dan vijftigduizend planten, weinig landen doen het ons na, maar het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) slaagt er al vele jaren in deze toptuin topfit te houden. Deze unieke verzameling moet je echt gezien hebben en nu is het het uitgelezen moment vanwege de uitbundige bloei van zoveel rozen. Maak van de gelegenheid gebruik om ook het Rozenmuseum te bezoeken in het torengebouw naast het eigenlijke kasteel van Coloma. Dan begrijp je meteen hoe oud, complex en boeiend de rozencultuur wereldwijd is geweest in de voorbij millennia, en nog steeds springlevend is in vele continenten. Want hoewel het accent op de Europese variëteiten ligt, leer je ook veel bij over de Japanse en Chinese rozencultuur. De Chinezen doen hun eer van ijverige genezers alle eer aan door de roos reeds eeuwenlang als een interessant geneesmiddel te aanzien.

Dat rozen soms onverwachte functies hebben, blijkt ook uit de collectie in Coloma. Als je de boomgaard bezoekt, zie je bijvoorbeeld dat de rozen rond de boomstammen groeien. Het is een oude techniek om vee dat zich wil schuren weg te houden. En het is een probaat middel tegen fruitdieven die gegarandeerd niet in een fruitboom met prikkende stammen zullen klimmen. Zo zie je maar: de mens en de roos hebben al heel lang een gemeenschappelijk verhaal. Die samenhang wordt doorgetrokken op cultureel en artistiek vlak met onder meer sculpturen die zich tussen de rozen bevinden.

De tuin is ingedeeld in verschillende thematische vakken met daarin onder meer de klimrozentuin, aangelegd in 1994, de rood-witte tuin (1995), de Vlaamse Tuin (1996), de Oude en de Internationale rozentuin (2000) en de Stamrozentuin (2004). Japanse veredelde rozen zijn een attractie op zich die veel aandacht trekt. Als je de tuin bezoekt, maak je een wereldreis die je absoluut niet mag missen. Tweehon-

derduizend rozen tegelijk zien bloeien, maak je immers niet zo gauw mee, maar tijdens de rozendagen is dat wel het geval. Hopelijk is het weer geen spelbreker, want in 2012 was het voorjaar zo koud dat de rozen drie weken later bloeiden dan normaal. Hoe dan ook, eind juni zal er een onwaarschijnlijk schouwspel te zien zijn, daar kun je van op aan.

Museumtuin Gaasbeek

Mits een fietstochtje van een vijf kilometer kun je ook een bezoek brengen aan de nabij gelegen Museumtuin van het Kasteel van Gaasbeek. Dat is een andere klepper met wereldwijde allure die bij de Vlamingen en de bewoners van de Rand te weinig gekend is. Je vindt er onder meer de grootste leifruitverzameling ter wereld, met allerlei rassen, ook diegene die zo goed als uitgestorven zijn. Vorig jaar werd de tuin tweede op honderdvijftig deelnemers aan de *European Garden Award* in de categorie historische tuinen en parken. De vijf permanente werknemers van deze tuin mogen fier zijn op hun dagelijks werk.

In de tuin zie je het verschil tussen laagstam-, halfstam- en hoogstamfruitbomen en de manier waarop ze verzorging nodig hebben. Je kunt er inspiratie opdoen voor

Hoogmoed

Soms doet een mens de dingen juist, soms niet, soms verkeerd. En soms omgekeerd. Zo nam ik ooit voor een goed doel met een aantal vrienden deel aan een wedstrijd 50 meter achterwaarts lopen.

Een speciale ervaring, want wat is me dat daar een valpartij van jewelste geworden. Je moet het je zo voorstellen. Het is een mooie zomer, zo eentje waarvan je hoopt dat er dit jaar in het verschiet ligt. En het wordt nog mooier, want wat gaat er boven je inzetten voor een goed doel? Op dikke truiendag dragen we allemaal braafjes onze trui. Deze keer is het goede doel het ondersteunen van een vereniging voor andersdenkenden met als motto *Het maakt niet uit wat je denkt als je maar anders denkt*. Het klinkt ons volkomen logisch in de oren en wij zijn bijzonder fier dat we ons welgemeend engagement nog eens volop kunnen botvieren. Met enkele tientallen wachten we op het startschot. Paf!, daar gaat de revolver af. De ene na de andere deelnemer probeert al kwakkelend zijn snelheid op te voeren. Ter plekke worden allerlei nieuwe bewegingen uitgevonden, maar het geheel lijkt sterk op een ganzenrace. Hier en daar zie ik ook een kikker in de knoop. De ene na de andere sneuvelt in het zicht van de eindmeet, strompelend en vallend over de eigen voeten. Ik kijk links, ik kijk rechts, en wat zie ik? De vrienden gaan vroegtijdig ten onder aan deze bizarre race en ik voel mij verheven. Waarom weet ik niet, want onder normale omstandigheden ben ik de bescheidenheid zelve. Misschien zit de avond voordien nog in mijn lijf, misschien dat laatste diepzinnige gesprek over psychologische suprematie, want die dag voel ik mij bevrijd van de alledaagse sleur, van dat nietige gewoel rondom mij. Het voelt als de hemel met zachte donzige witte wolkes.

Ik schop het lood uit mijn schoenen, steek mijn hoofd fier in de lucht en beweeg gracieus benen en armen. Zoveel stijl heeft nog niemand gezien, zelfs niet op de catwalk in Parijs.

Ik bevind mij in een bijzonder begenadigde dag en zweef over de gravelbaan alsof ik nooit iets anders heb gedaan. En ik weet: niemand zal mij te grazen nemen, ik moet en zal de koning van de 50 meter achterwaarts lopen worden. Ik en niemand anders zal als eerste de armen in de lucht steken. Zelfs die sierlijke, snelle Adonis naast mij gaat ten onder aan mijn verbeteringen. Jack Nicholson uit *One flew over the cuckoo's nest* op de sintelbaan. Hij kijkt naar mij, ziet mijn vastberadenheid en zigt strompelend neder. Knielend voor de koning. Eerlijk: dat geeft mij zo'n adrenalinestoot, een echt bangelijke boost, die mij onafwendbaar naar de overwinning doet doorstromen. Sissend als een stoomlocomotief pers ik er een fikse eindspurt uit en versla zo mijn laatste concurrent. Hay die ho, zie hier de winnaar.

Terwijl de organisator van het goede doel mij in zijn armen sluit, komen de anderen puffend, kreunend en bestoft aan. Een lookalike koning Albert II deelt vriendelijk de medailles uit. Bij het zingen van het Belgisch volkslied springen de tranen in mijn ogen. *Gelukkig zijn. Daarvoor zou ik alles willen geven*, zingt Raymond zachtjes in mijn hoofd. *Weg wat te veel is, geen stress aan mijn lijf*. Rondom mij zie ik hier en daar echter een grijns verschijnen. Ik kan het eerst niet plaatsen. Na de officiële ceremonie wordt het mij duidelijk en vergaat mij het lachen. Wat blijkt? De winnaar betaalt het dubbele van het opgehaalde geld aan het goede doel. Zo zegt het reglement. Dat Niet Te Betwisten Valt. Ik slik het laatste restje stof door met een coupe champagne en denk er anders over, helemaal volgens het goede doel van die dag. *Het maakt niet uit wat je denkt als je maar anders denkt*. Een rekbaar begrip, zo blijkt. Want het reglement is het reglement en de vrienden zijn geen strompelende sukkelaars met twee linkse benen, geen vallende evenwichtkunstenaars, maar berekende cijferfaars. Voor hen geen dubbele bijdrage. Ik donder van mijn sokkel en besef: hoogmoed komt voor de val.

TEKST Geert Selleslach

in je eigen tuin. De tuin staat erom bekend dat hij wordt onderhouden volgens de oude technieken die hun deugdelijkheid hebben bewezen in de voorbije eeuwen. Zo leer je veel bij over onder meer snoeien en teeltafwisseling, twee belangrijke aspecten in de fruit- en groenteteelt. De tuin is niet permanent toegankelijk, maar tot 31 oktober is er elke zondag om 14 uur een geleid bezoek als er voldoende belangstellenden zijn.

Het domein van Gaasbeek is uiteraard wel altijd open voor het grote publiek. Je kunt van de gelegenheid gebruik maken om dit bijzondere park en het kasteel te bezoeken. Velen beseffen te weinig hoe mooi en afwisselend het eigenlijk wel is. Aan de overzijde van de Kasteelstraat ligt trouwens nog het onvolprezen domein van Groenenberg dat een combinatie biedt van een park en een natuurgebied, met veel bloemen en stevige solitaire bomen. Het ligt in een heus valleigebied waar natte natuur een prominente rol heeft gekregen.

Meer info

Voor een geleid bezoek aan de Museumtuin vooraf aanmelden bij Kim Destrijcker, 02 454 8633.

Topografische kaart: NGI 31/5-6 (schaal 1:20.000).

'De pastoor was tegen, maar we

Voor onze laatste aflevering in de reeks over verdwenen buurtcinema's in de Rand gaan we ver terug in de tijd. De 93-jarige Pierre Roobaert uit Lot kan nog altijd vlot navertellen hoe hij als achtjarige knaap, vanaf 1928, met grote regelmaat Cinema Kok bezocht.

TEKST Michaël Bellon ■ FOTO Filip Claessens

Cinema Kok in Lot was van in de jaren 1920 tot aan de Tweede Wereldoorlog te vinden in de Dworpsestraat, niet ver van het geboortehuis van Pierre Roobaert, het mooie café De Zwaan, dat nog voor Cinema Kok verdween, omdat de vaart werd verlegd. Roobaert herinnert zich dat het café van zijn ouders acht dagen vol zat toen er elektrische verlichting werd geïnstalleerd. Om maar even de tijd van toen te schetsen.

Film over drie weken

Cinema Kok was een familieonderneming. De uitbater stond bekend als Jef Cinema. Hij

kreeg de hulp van Suske Kok, die Roobaert omschrijft als een 'klein sympathiek mannetje dat de tickets uitdeelde en de jonge cinemagangers rustig moest houden'. In het eenvoudige zaaltje met witgekalkte muren en een stoof konden zo'n honderd mensen zitten. Het doek was een wit laken, de beelden werden geprojecteerd door drie geheimzinnige gaten achteraan in de muur. 'Een film bestond uit acht delen', weet Roobaert nog. 'Wanneer ze een andere rol moesten steken, moest het licht aan. Sommige films werden over twee of drie weken gespreid. Er waren voorstellingen op zaterdagavond, zondag-

middag en zondagavond. Zeker 's zondags was het een gevecht om eerst binnen te geraken en een goede plaats te bemachtigen. In die tijd was er ook niet veel anders te doen in de herfst en de winter.'

Toch was het voor de kinderen niet vanzelfsprekend om naar de cinema te gaan. 'De pastoor was tegen, maar we gingen toch. Er werd een keer een film getoond (Roobaert denkt *Nana* van Jean Renoir uit 1926) waarin je op een gegeven moment het silhouet zag van een naakte vrouwenrug. Dat was een schandaal waar het hele dorp van sprak. Maar wij waren straatlopers en ons interesseerde vooral de cowboys. Daarna speelden we die na op de koeien in de wei. Als toegift had je na elke film ook altijd twee komische filmpjes van Pat en Patachon, of Charlot en Fatty.'

Geen stille film

De Lotse jeugd was niet vies van wat kattekwaad. 'Als je goed de weg kende, kon je gratis naar de cinema. Je sprong over de beek in de wei en dan kon je langs achter binnen. Als dat niet lukte, dan kostte een ticket je een halve frank. Binnen stond een *comptoir*, waar Florence limonade, bollen, koeken, kastanjes en mandarijntjes verkocht. De afval vloog natuurlijk allemaal de grond op. Ook toen moest er voor de volgende vertoning schoon gemaakt worden.'

En dan was er het lawaai, want in de tijd van de stille film bleken de vertoningen allesbehalve stil. 'Zeker niet in de namiddag. De kinderen leefden enorm mee. Als er op het doek gevochten werd, dan ging het er in de zaal nog heviger

EN 'Priest's warnings couldn't keep us away'

We have to travel way back in time for the latest instalment in our series about the local cinema halls of yesteryear in the Rand. 93-year-old Pierre Roobaert from Lot can still remember going to the Cinema Kok on a regular basis when he was an eight-year-old boy back in 1928. The man running the place used to be known as Jef Cinema. He was helped out by Suske Kok, who Roobaert describes as a 'nice little fellow who used to sell the tickets and stop the young cinemagoers from getting

out of hand'. The no-frills cinema hall could seat 100 or so people. The screen was a white sheet, while the images were projected through three secret holes right at the back in the wall. 'At the end of each of the eight sections of the film the lights would come on while the reels were being changed. Some of the films would be spread over the space of two or three weeks. However, it was not that easy for children to go to the cinema. 'But the priest's warnings couldn't keep us away.'

natuurlijk

brede wespenorchis

Orchideeënmaand

We realiseren het ons veel te weinig, maar in de Rand komen acht wilde orchideeënsoorten voor. De meeste daarvan bloeien omstreeks deze tijd en kun je mits wat zoeken op allerlei locaties ontdekken. Ze zijn allemaal wettelijk beschermd; het is absoluut verboden om ze te plukken of uit te graven.

Via websites of boeken kun je beelden opzoeken van deze merkwaardige juwelen onder de planten. En zo kun je ze misschien in het veld terugvinden, al zal dat uiteindelijk geen gemakkelijke klus blijken. De volgende namen, kun je intikken op de zoekmachine en je verdiepen in deze boeiende groep: bosorchis, gevlekte orchis, brede orchis, rietorchis, bijenorchis, grote keverorchis, brede wespenorchis en soldaatje. De meest algemene is ongetwijfeld

TEKST Herman Dierickx

gingen toch'

aan toe. En als er te veel lawaai was, stopte Jef Cinema de vertoning.' Voor de twee pianisten die, met sigarettenpeuk in de mondhoek, de stille films begeleidden, moet het lawaai on-dankbaar geweest zijn. Even vervelend waren de opscheppers die wilden laten horen dat ze een bepaalde film al eens hadden gezien door de tweetalige teksten die tussen de beelden verschenen op voorhand te verklappen.

De rol van Cinema Kok zou na de oorlog worden overgenomen door Cinema Ideal, waar ook geluid en kleur hun intrede deden. Maar Roobaert heeft nog een straf verhaal dat iets vertelt over het einde van Cinema Kok. 'Bij de mobilisatie voor de oorlog moest ik als soldaat naar de kazerne in het Limburgse Schaffen. Daar was ook een cinema en ik herkende de banken. Ik vroeg de baas waar die banken vandaan kwamen. 'Oei, van ver, van in Lot. Ken je dat?', zei hij.

Kottekoer – Cinema van nu

De buurtcinema's mogen dan wel bijna allemaal verdwenen zijn, je hoeft niet altijd naar de grote stad of naar een multiplex om een film te kunnen meepikken. In de Rand maken onder andere de cultuur- en gemeenschapscentra het mogelijk om in je buurt van recente prenten te genieten. Ook in de zomer. Dat bewijzen de Westrand, de jeugd-dienst, de zes jeugdhuizen, de cultuurraad en enkele geïnteresseerde filmfhebbers in Dilbeek met hun jaarlijks openluchtfestival *Kottekoer*.

Elke dinsdagavond in juli en augustus staat op een originele plek in Dilbeek een openluchtfilm op het programma. Het aanvangsuur ligt rond negen uur (de zon moet onder zijn), een kaartje kost amper 3 euro. Op de affiche ondermeer *Burn After Reading* van de broers Coen aan het complex WaerWaters, de Pixarprent *Brave* bij de scouts Ketelheide, het Oscarwinnende *Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street* van Tim Burton bij Coiffure Rolande, *Groenten uit Balen*

bij Depot Timmermans. Behalve een *movie*, presenteert Kottekoer ook een *move it* (een omkaderingsactiviteit) en een *move eat* (een hapje). Voor de meest uitgebreide vriendengroep die langskomt, is er een cadeautje. ■ MB

i info@kottekoer.be
www.kottekoer.be
of www.facebook.com/kottekoer

de brede wespenorchis, want die kun je met wat geluk zelfs in (de buurt van) je tuin terugvinden. Al hou je er best rekening mee dat ze meestal pas bloeit omstreeks augustus of zelfs nog in september. De voorwaarde om ze spontaan in je tuin te krijgen, is dat je absoluut niet bemest en geen pesticiden gebruikt, want daar hebben orchideeën een broertje aan dood.

Als je al deze adonissen dan toch niet in het veld terugvindt, kun je je troosten met de gedachte dat ze hier en daar wel aanwezig zijn. De meeste soorten hebben het niet gemakkelijk, precies omwille van onze overbemeste

gronden die ook nog eens te regelmatig pesticiden over zich heen krijgen. Dat speelt orchideeën op vele plaatsen parten.

Voor een leek is het ondoenbaar om wilde orchideeën te zaaien of te planten, daar hoef je niet eens aan te beginnen. De enige soort die zich spontaan in je tuin kan vestigen, is de brede wespenorchis, maar laat dat nu net de soort zijn met de minst opvallende groenbruine bloemen. Tja, daar kan niemand iets aan verhelpen, maar als je ze van dichterbij bekijkt, zal je toch zien dat ze bijzondere bloemen heeft met de typische kenmerken van

een orchidee. Haar geur en kleur trekt vooral gewone wespen aan die er nectar zoeken en terwijl de bloemen bevruchten. Dat gebeurt op een heel speciale manier, maar het zou ons te ver leiden om dat hier uit de doeken te doen. Ook hiervoor kan een zoekmachine of goed boek je verder helpen. Het handvol wespen dat de bloemen bezoekt, zorgt zeker niet voor overlast, mocht dat al een zorg voor je zijn. De plant en het insect zijn gewoon een mooie illustratie van de samenhang van onze natuur die je in je eigen tuin met je eigen ogen kan waarnemen. Mooi, toch?

De dans met de steen

In de Rand wonen en werken de meest uiteenlopende kunstenaars en ambachtsmensen. Ze werken in ateliers van alle vormen en stijlen. In onze reeks *Ateliers in de Rand* tonen we de variatie, proeven we de sfeer, zien we wat er gebeurt. Deze maand beitelen, zagen, schaven en polijsten we steen in het atelier van Patrick Crombé in Sint-Pieters-Leeuw.

TEKST Ines Minten ■ FOTO Filip Claessens

De lente doet eindelijk en uiterst voorzichtig zijn intrede wanneer we het atelier van Patrick Crombé bezoeken. 'Dit beeld is net af', zegt hij. Het werk staat buiten, in de zon. Het exploreert de ronde vorm en is gemaakt van zwart marmer. De kunstenaar draait de beweegbare bol om op zijn sokkel van wit Carrara-marmer. 'Zwart marmer is een moeilijk materiaal, omdat het hard is en broos tegelijk, als glas bijna.' Het bovenste gedeelte van het beeld is uit één steen gehouwen. Toch lijkt het – voor wie niet goed kijkt – of er verscheidene materialen in gebruikt werden. 'Ik speel in op de diverse texturen die je uit een steen kunt halen', vertelt Crombé. 'Dat noemen ze ook wel de huid van de steen. Dit deel is gezaagd en dit gepolijst. Dit is gesiseleerd en dat stuk is gebouchardeerd, zoals ze zeggen.'

Daglicht

Wanneer Patrick Crombé zijn blik opricht, kijkt hij uit over weides waarin pony's staan te grazen. Een inspirerend uitzicht, lijkt ons. Maar de voornaamste reden waarom de beeldhouwer graag buiten werkt, is het daglicht. Je hoeft niet met allerhande spots in de weer om klaar te zien waarmee je bezig bent. Precies daarom reist hij ook graag naar Carrara in het Italiaanse Toscane. De marmergroeven geven er al sinds de Romeinse tijd het witte denkbare marmer prijs, de steen waaruit Michelangelo zijn David hieuw.

'Ik was als kind voor het eerst in Carrara, mee met mijn vader.' Crombé komt uit een steenkappersfamilie. Zijn vader, groot- en overgrootvader hadden een bedrijf dat steen kapte voor grafzerken, vloeren enzomeer. De beeldhouwer groeide op met één been in het atelier.

'Steen is een schitterend materiaal. Ik vond dat je er meer kanten mee uit kon.' Als tiener overwon hij zijn schroom en ging aan de academie leren beeldhouwen. Daarna volgde Sint-Lucas. En al gauw lonkte Carrara weer. 'Ik stapte in mijn auto en weg was ik. Ik trek er nu al 30 jaar op rij naartoe.' Patrick Crombé huurt er een plaats in een groot atelier. Het is er heerlijk werken. De zon schijnt, de mensen zijn vriendelijk en alle steen die je je maar kunt wensen, ligt binnen handbereik. Als je grote blokken *bianco carrara* wil, dan kun je die zelf in de groeve gaan kiezen. 'We trekken er dan met zijn tweeën naartoe, met onze *bottines* aan, door de modder.' Een helm laten ze vaak achterwege, want ze 'zijn tenslotte in Italië' en daar zijn regels al eens voor interpretatie vatbaar. Crombé kiest er bewust voor om alles zelf te doen. 'Van groeve tot tentoonstelling', zegt hij. 'Want dan pas heb ik het gevoel dat het werk echt van mij is.'

Niets forceren

Patrick Crombé werkt volgens de *taille directe*. Hij begint te beeldhouwen zonder ontwerp of

maquette. Hij heeft zo ongeveer een idee in zijn hoofd en hij begint. 'Als je werkt met een maquette, is de creatie af nog voor je met je steen bezig bent. Met de *taille directe* duurt de creatie tot het laatste ogenblik. Dat vind ik veel boeiender.' Als beginnend beeldhouwer gebruikte hij wel nog een maquette. 'Je leert nog, dus je hebt een houvast nodig. Later wordt beeldhouwen een spel, een dans met de steen.'

De beeldhouwer leverde onlangs voor de tweede keer de trofee voor het tennistoernooi Brussels Open. Het bronzen beeldje toont een tennisbal die zijn naden openvouwt. Het moet zo ongeveer het kleinste werk zijn dat de kunstenaar ooit maakte. Nu wacht hij op een leve-

DE Der Tanz mit dem Stein

'Schwarzer Marmor ist ein schwieriger Werkstoff, weil er hart und spröde zugleich ist, fast wie Glas', sagt Bildhauer Patrick Crombé aus Sint-Pieters-Leeuw. Der obere Teil seiner letzten Skulptur ist aus einem Stein gehauen. Dennoch sieht es so aus, als ob verschiedene Materialien verwendet worden seien. 'Ich gehe auf die verschiedenen Texturen ein, die man aus einem Stein hervorheben kann. Das nennt man zuweilen auch die Haut des Steins.' Als Kind aus einer Steinmetzfamilie ging er mit seinem Vater nach Carrara in der Toskana. Er kehrt auch jetzt noch jedes Jahr wieder

dorthin zurück, um seine Bildhauerkunst weiter zu entwickeln. Crombé arbeitet gemäss der Methode des *taille directe*. 'Mit einem Modell ist die Kreation beendet, noch bevor man sich mit dem Stein beschäftigt. Mit dem *taille directe* dauert die Kreation bis zum letzten Augenblick. Das ist viel spannender.' Nicht zu weit suchen gehen, so lautet sein Motto. 'Eine Idee muss schnell aus etwas heraus entstehen, was im eigenen Umfeld liegt. Wenn es nicht sofort kommt, dann macht man lieber mal was anderes. Wenn man es forciert, wird nichts daraus.'

Warm, zoet en kruidig

ring van steen voor de tegenpool van de trofee: een borstwering van 20 meter lang voor de nieuwe verdieping van een rustoord in Merchtem. 'Ik heb de borstwering van het oorspronkelijke gebouw gemaakt. Nu ze uitbreiden, heb ik toegezegd om het vervolg te maken. En het wordt ook echt een vervolg, ik wil geen kopie maken van wat er al staat.' Crombé besluit: 'Rainer Maria Rilke schreef ooit: zoek het niet te ver. Aan die slogan heb ik al veel gehad. Een idee moet snel komen, uit iets wat dichtbij je ligt, je omgeving, iets wat je boeit. Komt het niet meteen, dan doe je beter even iets anders, een boek lezen, op reis gaan... Als je het forceert, komt er niks van terecht.'

De **galangawortel** (*alpinia officinarum*), ook wel **Chinese of Thaise gember** genoemd, wordt vooral gebruikt als specerij in de Aziatische keuken.

De wortel staat ook bekend onder de Indonesische naam *galgant* of *galigaan*, afgeleid van het Chinese *ko-liang-kiang*, wat betekent *a mild ginger from Ko in the province of Kanton*. Dat klinkt als een sprookje... Het is een zeer populair kruid in heel zuidoost Azië, vooral in de Thaise keuken. Chinese vijfkruidenmix wordt soms op smaak gebracht met galanga. In Westerse landen is het niet erg bekend, toch was het in de Middeleeuwen een waardevol kruid. Galanga behoort tot de gemberfamilie en is een vaste plant die het hele jaar door in tropische gebieden van Zuid-Oost Azië groeit. Het heeft een warm en vochtig klimaat met veel zon nodig. Uit de dikke, vertakte wortelstokken groeien rechte, rietachtige groene stengels met langwerpige smalle bladeren. Vlak boven de wortel ontwikkelen zich gele of roze lipvormige bloemen. Verse galangawortel heeft een zeer karakteristieke geur, die enigszins aan pijnbomen of dennenlucht en citrus doet denken. De gemberachtige wortelstructuur bestaat uit cilindrische onderdelen, waarvan het vaal rode oppervlak gekenmerkt wordt door roodbruine ringen. De harde, houtachtige structuur heeft aan de binnen- en de buitenzijde dezelfde kleur.

Tom Yam Kai

Galangawortel kan vers of in gedroogde vorm gebruikt worden, maar er is toch een smaakverschil. Verse galanga heeft een pure en verfrissende geur en een matig kruidige smaak die vooral in Thaise gerechten wordt gebruikt. Zo ook in de Tom Yam Kai kippensoep geserveerd in het restaurant My Thai in Wezembeek-Oppem. Chef-kok Jiraporn Soysuwan vertelt me dat ze voor haar soep eerst kippenbouillon maakt waarbij ze de specerijen toevoegt. Voor één persoon mengt ze drie dunne plakken verse galanga gesneden

en gepeld, samen met een blaadje bergamot en drie stukjes citroengras. Ze snijdt de kippenfilet in fijne reepjes, dan voegt ze er eventueel nog champignons aan toe, een eetlepel vissaus, een beetje suiker, wat citroensap. Nog vijf minuten laten koken met de sneetjes kip erbij en de soep is klaar.

Helder denken

Net zoals gember combineert dit kruid zeer goed met knoflook. Met zijn pittige smaak wordt hij in roerbakgerechten en stoofgerechten met vlees, vis of gevogelte toegevoegd. Daarvoor wordt het kruid meestal fijngesneden. In een curry wordt het kruid vermalen en in de pasta verwerkt. Gedroogde galanga is minder fris maar een stuk kruidiger van smaak, zoet aromatisch, tussen kaneel en gember in. Hij wordt ook verkocht in de vorm van plakken die in warm water moeten weken alvorens te gebruiken. In Indonesië worden bijvoorbeeld plakken of poeder van verse of gedroogde wortel gebruikt voor hun nasi goreng (gebakken rijst met groenten en vlees) of voor de typische, zoete Javaanse curry. Galanga wekt de eetlust op, verhoogt de productie van maag-, gal- en darmsappen, en zorgt voor een betere spijsvertering. De wortel stimuleert de bloedsomloop en het centrale zenuwstelsel. Hij helpt de huid gezond te houden en staat ook bekend als opwekkend middel. Hij stimuleert helder denken en versterkt de concentratie. Van de gemberfamilie zijn ook pijnstillende, verzachtende en kalmerende eigenschappen bekend. De genezende werking hebben we te danken aan de etherische olie die in de wortel zit.

TEKST Anne Baekens

i Onze medewerkster Anne Baekens gaat in de rubriek **kwestievensmaak** samen met een aantal chef-koks uit de Rand op zoek naar bijzondere, doodgevone of verrassende smaken. Deze maand sprak ze met chef-kok Jiraporn Soysuwan en Bernard van het restaurant My Thai, Mechelsesteenweg 110 in Wezembeek-Oppem, 02 731 27 26.

lostinderand

Roger Van Vooren (56) is een freelance fotograaf uit Zaventem. Naast de surrealistische en melancholische reeks *Onderweg* – postkaarten met een hoek af, noemt hij ze zelf – maakt Roger ook sobere, indringende portretten. Hij heeft meerdere expo's in België op zijn actief en werd recent gevraagd als setfotograaf voor een nieuwe Vlaamse film. Roger blijft onderweg, zijn foto-credo blijft onveranderd: minder is meer.

www.rogervanvooren.com

Gevallen voor gemoedelijkheid

'Sluitingsdag op zondag? In het begin leek dat vreemd en controlerend. Nu vind ik het aangenaam, zo'n moment waarop alles stilvalt.' De Brit Nic Massey (34) werkt voor Toyota en woont zeven jaar in ons land. Hij heeft het goed in Kraainem en wil de Belgische gemoedelijkheid niet meer inruilen.

TEKST Johan De Crom ■ FOTO Filip Claessens

Ik zal mijn weg gaan, jij zal jouw weg gaan, maar we worden toch altijd naar elkander teruggeleid.' Niemand zingt het zo teder als Raymond van het Groenewoud in de prachtige ballade *Ik zal jouw man zijn*. Deze tekstlijn lijkt voor Nic Massey en zijn vrouw Rosanna gemaakt. In hun studietijd dreven hun wegen ver uit elkaar, ze zaten aan twee verschillende universiteiten ver verspreid over het Verenigd Koninkrijk, maar nadien kwamen ze bij elkaar.

'We zijn allebei geboren en getogen in Blackpool, in het noordwesten, aan de kust. We ontmoetten elkaar pas als vroege twintigers, toen we allebei vrijwilliger waren in St. John Ambulance, zeg maar het Britse Rode Kruis', vertelt Nic Massey. Dat de twee in een parallel universum leefden, getuigt een bijzonder verhaal. 'Ik werd vijf weken te vroeg geboren en lag een tijdje op de afdeling van de prematuren. Wel, mijn schoon-

moeder was daar in die tijd verpleegster en heeft onlangs het register gecheckt. Blijkt dat ze mij toen al die weken heeft verzorgd.' *It was meant to be*. Bij een nog straffer verhaal wordt ook de nuchtere lezer op slag bijgelovig. 'Als kind ging ik eens met mijn moeder naar het dierencircus in Blackpool. Je kon daar een foto laten maken bij de olifant. Rosanna en ik bekeken onlangs onze fotoalbums en stelden vast dat we allebei zo'n foto hebben, getrokken op 3 november... Dat is onze trouwdatum.'

Overstap

Massey heeft een diploma international business marketing en werkte in verschillende regio's van het VK, steeds in de automobielsector, voor General Motors, Nissan en tot nu voor Toyota. Ze kochten een huis in Derby, waar Toyota aan grote fabriek heeft. 'Ik kreeg de vraag om naar België te gaan en

MOOISTE HERINNERING

Mijn bruiloft vorig jaar in het mooie Noord-Wales. Zoveel prachtige vrienden en familie, ik zal het nooit vergeten.

MOOISTE PLEK

De regenachtige, ruwe kust van Blackpool, te consumeren met fish en chips.

GROOTSTE BRIT

Queen Elisabeth II

wij haptten toe. Hier in Evere is het Europese hoofdkwartier van Toyota gevestigd. Ik werk nu in Zaventem, in het technisch centrum van de groep. Ik ben er cost manager in de purchasing-afdeling, die onderdelen van auto's moet aanleveren. Ik moet zoeken naar de beste prijs op de markt. Een veeleisende en uitdagende job.' Ook zijn vrouw werkt nu bij Toyota.

Overstag

In het verkeer zijn de Belgen wat agressief en in de supermarkt onvriendelijk, maar verder heeft Nic ons land in de armen gesloten. 'Mijn project liep voor minimaal twee jaar, maar we hebben altijd de intentie gehad om te blijven. We houden van het lekkere en gevarieerde eten hier. Massey houdt ervan in een internationale omgeving te werken en te leven en looft de gemoedelijkheid van de Belgen.

'Hier kan je om negen uur 's avonds nog een restaurant binnenlopen en rustig bediend worden, in Engeland zou je worden buiten gekeken. Hier wordt nog tijd voor iets genomen en dat vinden wij heerlijk. Een trefend voorbeeld is toen we met de Britten op het werk een feestje organiseerden. Rond tien uur waren we nog steeds alleen met de Britten onder elkaar. We dachten dat er niemand meer zou opdagen, maar twee uur later stond plots de hele tent vol en de party is de hele nacht doorgegaan. Typisch die Belgen.' Nic en Rosanna missen hun familie, maar hebben het goed in Kraainem. Ze houden van de rust en de charme, van bakkers en beenhouwers die je persoonlijk aanspreken. 'In Engeland koop je vandaag alles in een supermarkt. Veel onpersoonlijker. Wij blijven beslist nog een hele tijd.'

FR Sous le charme de la convivialité

Le britannique Nic Massey (34) travaille pour Toyota et vit depuis sept ans dans notre pays. Il se plaît à Kraainem et ne veut échanger la convivialité de la Belgique pour rien au monde. Massey est diplômé en international business marketing; il a travaillé dans différentes régions du Royaume Uni, toujours dans le secteur automobile, pour General Motors, Nissan et jusqu'à présent, pour Toyota. 'Om m'a proposé de venir en Belgique et nous avons accepté. Le quartier général de Toyota pour l'Europe est établi à Evere. A présent, je travaille à Zaventem, au centre technique du groupe.' Massey et son épouse apprécient de travailler et de vivre dans un environnement international. 'Nous aimons l'excellente cuisine variée, ainsi que la convivialité des Belges.'